

**VEJLEDNING I danMARC2-FORMATERING
AF FOLKEBIBLIOTEKERNES
FÆLLESSKABSPOSTER - BOGLIGE
MATERIALER**

NY UDGAVE 2021, ajourført maj 2022

**DBC
D1G1TAL**

Rettelser:

Maj 2022: Ændrede retningslinjer for hvilke fællesposter der må beriges. Diverse smårettelser

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1: Datamodel	4
Datamodellen i FBS	4
Fællesskabsposter (også kaldet fællesposter)	4
Påhængsposter – lokale afvigelser fra en fællesskabspost	5
Kapitel 2: danMARC2-formatet	7
Katalogisering og formatering	7
Kapitel 3: Alfabetisering	12
Alfabetiseringstegn	12
Serie- og bindnumre m.v.	14
Kapitel 4: Feltgennemgang	16
Kapitel 5: Flerbindsværker	61
Hvornår vælges katalogisering som flerbindværk?	61
Flerbindsværk-strukturen for fællesposter	61
Formatering af flerbindsværker	63
Kapitel 6: Afhængige værker	69
Kapitel 7: Periodica	71
Titler	71
Specielle periodicafelter og -koder	73
Kapitel 8: Netpublikationer	78
Typer af netpublikationer og katalogiseringsregler	78
Specielle netpublikationsfelter og –koder	78
Kapitel 9: Sondringsdata	82

Kapitel 1: Datamodel

Datamodellen i FBS

FBS-brønden indeholder 2 typer fulde bibliografiske poster – **fællesskabsposter** og **lokalposter**. Til en fællesskabspost kan biblioteket knytte en **påhængspost** med supplerende eller afvigende data.

Formatvejledningen beskriver som udgangspunkt kravene til de af folkebibliotekerne oprettede fællesskabsposter, men anvendes også ved oprettelse af lokale poster og i forbindelse med udformningen af påhængsposter.

Fællesskabsposter (også kaldet fællesposter)

Disse poster er tilgængelige for alle FBS-biblioteker og indgår i fælleskatalogen på netpunkt og i bibliotek.dk

De fleste fællesskabsposter er oprettet af DBC ligesom folkebibliotekerne også kan oprette fællesskabsposter for materialer, der skønnes at have interesse for fællesskabet, - det kan fx være poster på udenlandske bøger.

Hvordan kendes en fællesskabspost?

Fællesskabsposter kendes på, at de har biblioteksnummer 870970 i felt 001 *b.

001 00 *a <faustnummer> *b 870970

Postejeren til en fællesskabspost fremgår af felt 996 *a.

Folkebiblioteksejede poster har relevant biblioteksnummer som ejerkode, DBC's poster har primært *DBC* – sekundært *RET* - som ejerkode og Det Kongelige Biblioteks periodicaposter har ejerkoden *800010* eller *810010*.

Lokalposter og påhængsposter har i modsætning til fællesskabsposter ikke noget felt 996. 'Postejer' fremgår af biblioteksnummeret i postens felt 001 *b.

Undgå dobbeltposter

Dobeltposter bør undgås – de generer lånesamarbejdet, fordi lokaliseringerne splittes. Man risikerer derved, at låneren bestiller et fjernlån på et materiale, man lokalt selv har.

Det bør derfor altid tjekkes manuelt, om der i forvejen findes en fællesskabspost for materialet.

Det gøres ved at søge på fx materialets titel eller ISBN. Husk at et nyt ISBN ikke altid betyder ny post (kan være udtryk for en anden indbinding) og at en titel måske ikke opfattes ens af alle, så det er en god ide at være lidt kreativ i sin søgning.

Hvilke fællesskabsposter må beriges eller overtages?

Alle folkebiblioteker har ret til at *overtage* følgende fællesskabsposter:

- DBC-poster med ejermarkeringen RET i felt 996 *a
- Fællesposter oprettet af et folkebibliotek (dvs. fællesskabsposter med et folkebiblioteksnummer i 996 *a)

Alle folkebiblioteker har ret til at *berige* DBC-poster efter følgende regler:

- Indholdsnoter i felterne 504 og 530 må gives, så længe feltet ikke forekommer i posten i forvejen
- Kontrollerede emneord i felterne 600, 610, 630 og 666 må gives, hvis posten ikke er emnebehandlet i forvejen
- Ukontrollerede emneord i felt 631 er det altid tilladt at berige med
- Ph.d.-afhandlinger uden klassemærke må altid beriges med klassemærke. Posterne kan kendes på, at der står ”ph.d.-afhandling”, ”Ph.D. thesis” eller lign. i fx undertitlen eller en note, samt at der står ”UDEN KLASSEMÆRKE” i felt 652 *m

Lokalposter

Poster for lokale materialer som ikke skønnes at have interesse for fællesskabet

En lokalpost er kun tilgængelig – og synlig – for det pågældende agency, dvs. et folkebiblioteks lokalposter er ikke synlige for eventuelle skolebiblioteker under folkebiblioteket.

Hvordan kendes en lokalpost?

En lokalpost kendes på, at den har bibliotekets biblioteksnummer i felt 001 *b og fremstår som en fuld bibliografisk post. Postens faustnummer tilsvarende desuden ikke et faustnummer i en post fra med basenummer 870970.

Lokalposter har *intet felt 996 *a* med ejermarkering.

Påhængsposter – lokale afvigelser fra en fællesskabspost

Påhængsposter er *lokale miniposter*, tilknyttet en fællesskabspost, hvor biblioteket kan anføre sin egen lokale *opstilling* og/eller *supplerende data* til den pågældende fællesskabspost. Påhængspostens data ses kun af det pågældende agency.

Hvordan kendes en påhængspost?

En påhængspost har *samme faustnummer* som fællesskabsposten, men *bibliotekets agencynummer/ biblioteksnummer* i felt 001 *b

En påhængspost vil herudover fx være begrænset til blot at indeholde en lokal note eller et lokalt emneord. Påhængsposter er således aldrig fulde poster.

Visning

- *opstillingsdata* i påhængsposten overtrumfer alle fællesskabspostens opstillingsdata
- *andre felter* vises sammenflettet med fællesskabspostens data.

Systemdannede påhængsposter

Rettelses-påhængsposter: Ud over de påhængsposter, biblioteket selv opretter, danner brønd-systemet også såkaldte rettelses-påhængsposter ved ændringer i *opstilling* og/eller *posttype* for en fællesskabspost, som biblioteket har beholdning på.

Disse dannes for at sikre at de enkelte biblioteker kan finde materialerne ud fra de gamle data, selvom fx DBC har rettet opstillingen i fællesskabsposten. Systemdannede påhængsposter bør løbende fremsøges og der bør tages stilling til, om man lokalt ønsker at følge rettelsen eller ej.

Påhængsposter fra konverteringen: Desuden kan systemet ved bibliotekets konvertering til FBS have dannet påhængsposter i de tilfælde, hvor bibliotekets oprindelige post på konverteringstidspunktet indeholdt data, der var forskellige fra fællesskabsposten.

Vejledning i den systemmæssige håndtering af poster

Ovenstående beskrivelse er baseret på og uddybes i kursusmaterialet *Cicero katalogisering for folkebiblioteker*

Kapitel 2: danMARC2-formatet

Katalogisering og formatering

Ved *katalogisering* vælger man, hvordan man vil beskrive materialet i henhold til katalogiseringsreglerne - fx. hvilken titel skal vælges, hvis en bog har forskellig titel på omslag og titelside, hvilken type udgivelse falder bogen ind under: Er der tale om en billedbog, der er blevet til i samarbejde mellem kunster og forfatter eller er bogen en tekst, der som noget sekundært indeholder illustrationer og hvilke kontrollerede opslag på ophav giver typen anledning til?

Formatering omsætter den intellektuelle katalogisering efter reglerne til *maskinlæsbar form*. danMARC2-formatet opdeler posterne i *felter* og *delfelter*.

Omsat til katalogiseringsreglernes sprogbrug svarer et *felt* nogenlunde til et *afsnit* (titel- og ophavsangivelse, udgavebetegnelse, publicering, fysisk beskrivelse osv.), mens et *delfelt* svarer til et *element* (hovedtitel, paralleltitel, undertitel, første ophavsangivelse osv.).

Felter

Et fuldt udskrevet felt i basen kan fx se sådan ud:

100 00 *a Omar *h Sara
(De første 3 cifre er selve feltnummeret - her 100 (person som opstillingselement))

Feltnummeret består altid af 3 tegn – et 3-cifret tal mellem 001 og 999.

Feltnumrene mellem 001-999 må kun anvendes som defineret i danMARC2.

Lokale felter kan principielt defineres og anvendes, jf. danMARC2, indledningen, punkt 1.2.2. Dette gøres dog i FBS-sammenhæng i fællesskab for alle biblioteker og kun feltet y08 er defineret. Øvrige lokale data kan fremgå af en påhængspost til den fælles post.

Indikatorer

De næste 2 cifre er indikatorer (kaldes 1. indikator og 2. indikator)

100 00 *a Omar *h Sara

Indikatorerne er som hovedregel 00 i de felter DBC anvender i fællesposter.

Delfelter

Felterne opdeles yderligere i et eller flere delfelter betegnet med små bogstaver:

100 00 *a Omar *h Sara

Delfelternes betydning er forskellig fra felt til felt. I felt 100 er delfelt a efternavn(e), delfelt h fornavn(e).

Nummeratordelfelt å

Indholdet af delfelt å er et tal fra 1 og opefter.

Delfelt å anvendes til følgende:

1. Sammenkædning af felter

Det kan i nogle tilfælde (navnlig ved analyser) være ønskeligt at *sammenkæde* indholdet af to felter. Dette gøres ved at tildele de sammenhørende felter et delfelt å indeholdende den samme værdi.

531 00 *a Indhold:
770 00 *å 1 *a Andersen *h Benny *c f. 1929
770 00 *å 2 *a Andersen *h H. C. *c f. 1805
...
770 00 *å 14 *a Bang *h Herman
...
795 00 *å 1 *a Varmedunken
795 00 *å 2 *a Skyggen
...
795 00 *å 14 *a Franz Pander

(Benny Andersen sammenkædes med titlen Varmedunken, H.C. Andersen med titlen Skyggen osv.)

2. Præcis udpegning af henvisningsmål

Delfelt å anvendes ligeledes til en *præcis udpegning af et henvisningsmål*.

Felter der kan være henvisningsmål, men ikke i sig selv er en henvisning (fx 700, 710 og 440) *tildeles et delfelt å hvis feltet er gentaget og hvis feltet samtidigt er et henvisningsmål*

Alle henvisninger tildeles et delfelt z. Indholdet af delfelt z er feltnummeret på henvisningsmålet. Hvis henvisningsmålet indeholder et delfelt å, anføres indholdet af delfelt å på henvisningsmålet efter en skråstreg i delfelt z.

Dvs.

A)

710 00 *a Danmarks Idrætsforbund

910 00 *a DIF *z 710

(Der er kun et felt 710 i posten og delfelt å er derfor ikke nødvendigt)

B)

710 00 *s Roskilde Kommune

710 00 *s Lejre Kommune

(Der er flere 710-felter i posten, men ingen af disse er henvisningsmål, derfor er delfelt å ikke nødvendigt)

245 00 *a Roskilde *c bevaringsværdier i byer og bygninger 1990 ...

710 00 *å 1 *c Planstyrelsen

710 00 *s Roskilde Kommune

710 00 *a Elgstrømgruppen ApS

910 00 *c Miljøministeriet *c Planstyrelsen *z 710/1

(Der er flere 710-felter i posten. Et af disse er et henvisningsmål og får derfor tilføjet et delfelt å)

Det er ikke nødvendigt at anføre delfelt å på felter, der ikke er henvisningsmål (- i sidste tilfælde er der ingen henvisning til *Roskilde Kommune* eller *Elgstrømgruppen ApS* – delfelt å anføres derfor ikke i disse felter).

Flere henvisninger til samme felt formateres som i nedenstående eksempel:

710 00 *å 1 *a International Senior Dance Congress *k 2016 *j Pamhagen

710 00 *å 2 *a Landsforeningen Dansk Senior Dans

910 00 *a ISDC *z 710/1(a)

910 00 *a Dansk Senior Dans, Landsforeningen *z 710/2

910 00 *a Landsforeningen Dansk Seniordans *z 710/2

Bemærk, at hvis man ikke ønsker at henvise til hele feltindholdet, anføres de delfelter man henviser til i parentes og med komma imellem, hvis der henvises til flere delfelter. En evt. forekomst af delfeltet kan også beskrives, jf. nedenfor.

710 00 *c Danmarks Miljøundersøgelser*c Afdeling for Kystzoneøkologi

910 00 *c Afdeling for Kystzoneøkologi, Danmarks Miljøundersøgelser*z710

910 00 *c Miljø- og Energiministeriet*c Danmarks Miljøundersøgelser*z 710(c1)

910 00 *c DMU*z 710(c1)

Henvisninger til henvisninger:

Delfelt å kan også optræde i henvisninger, når henvisningen i sig selv er et henvisningsmål:

710 00 *å 1*a Vandkvalitetsinstituttet
710 00 *å 2*a Dansk Akvakultur Institut
910 00 *a VKI *z 710/1
910 00 *å 1*a Akademiet for de Tekniske Videnskaber *c Vandkvalitetsinstituttet *z
710/1
910 00 *a ATV *z 910/1(a)
910 00 *a Akademiet for de Tekniske Videnskaber *c Dansk Akvakultur Institut *z
710/2

Verifikationsdelfelter

For at adskille ikke-kontrollerede og kontrollerede former af navne mv. fra hinanden, er der i danMARC2 mulighed for at anføre et verifikationsdelfelt.

Da navneformer mv. som opslag i fællesposter altid skal være kontrollerede samme sted, skal folkebibliotekerne ikke anføre verifikationsdelfelter i posterne.

Der er dog følgende undtagelse: felt 440, - se under dette felt i kapitel 4.

Sumdelfelter og specifikke delfelter

I en lang række notefelter er der mulighed for at specificere indholdets karakter i flere delfelter . Se fx felt 512 i kapitel 4.

Hele noten kan dog også blot formateres i sin fulde ordlyd i delfelt a (= sumdelfelt).

Formatering i specifikke delfelter fremfor sumdelfelt har den fordel, at man kan lade notens oplysninger indgå i mere specifikke søgemæssige sammenhænge. Fx vil titeloplysninger i noter umiddelbart kunne søges sammen med andre titeloplysninger og ikke kun i brede notesøgninger. Hvis der formateres i et sumdelfelt, vil en titel skulle gentages som opslag i felt 745 for at dække behovet ved søgning.

Ophav nævnt i specifikke delfelter i noter vil kunne indgå i enkeltordsregistre på ophav.

Ønskes der kontrollerede opslag på navnet som helhed må sådanne navne herudover formateres i fx. felt 700/felt 710. Funktionen af kontrollerede opslag er bl.a., at man ved et klik på et navn i grænsefladen, søger i langordsregistre, der indeholder præcis den form af navnet, der er vedtaget og dermed samler alle poster med dette opslag.

Enkeltords- og langordsregistre indhold af felter og delfelter er defineret på nationalt plan i Praksisregler for søgeveje.

DBC formaterer i specifikke delfelter, når det er forholdsvis simpelt og giver mening.

Bliver noten kompliceret at formulere, når der skal tages hensyn til opsplitning i delfelter formateres i sumdelfeltet.

Indholdsciterende noter blev oprindeligt formateret i sumdelfeltet i felt 530 - men vil fremover i stigende grad fremgå i specifikke delfelter.

Kapitel 3: Alfabetisering

Den maskinelle sortering kræver i visse situationer en "hjælpende hånd".

Generelt kan man sige, at særlige forholdsregler er nødvendige, når et opslag skal sorteres på anden måde, end det fremgår af de inddaterede tegns umiddelbare sorteringsværdi.

Som opslag må i denne forbindelse regnes alle delfelter, der indgår i langordsregistre specificeret i Praksisregler for søgeveje, samt delfelter, der indeholder serie- eller bindnumre.

I de specielle tilfælde, hvor det blot drejer sig om overspringelse af en indledende artikel, bruges et særligt alfabetiseringstegn.

I alle andre tilfælde anvendes *store delfelter*.

Alfabetiseringstegn

Det særlige alfabetiseringstegn "æ" bruges, når et delfelt begynder med en bestemt eller ubestemt artikel, som skal springes over i alfabetiseringen.

Det drejer sig om titler og korporative ophav, som indgår i opslag.

Alfabetiseringstegnet inddateres umiddelbart foran det første ord efter artiklen:

245 00 *a Den ælange rejse ...

440 00 *a The æPelican history of England ...

110 00 *a The æRolling Stones

710 00 *a Det æKongelige Bibliotek

245 00 *a L'æaffaire Tournesol ...

Bemærk: Alfabetiseringstegnet skal stå efter ordmellelrummet (efter apostrofen ved sammentrukne artikler).

Store delfelter

Ved store delfelter forstås delfelter, der har et *stort bogstav* som delfeltbetegnelse.

Store delfelter skal, når de anvendes, altid inddateres umiddelbart foran et delfelt med det tilsvarende lille bogstav, og meningen med dem er at angive en sortering, der afviger fra den umiddelbare sorteringsværdi af tegnene i det efterfølgende (lille) delfelt.

Som et typisk eksempel kan nævnes opslag, der indeholder romertal:

X-men III

Iflg. vejledningen *Udlægning til og ordning af registre i onlinekataloger* skal romertal sorteres ligesom arabertal. Ovenstående titel skal således sorteres under tallet "3".

Den umiddelbare sorteringsværdi af det inddaterede er jo imidlertid "III", og derfor er et stort delfelt nødvendigt:

245 00 *A x-men 3 *a X-men III *c the official game

Denne formatering bevirker, at det der bliver *udskrevet* i brugervendte udskriftsformater og kataloger (stadig) er det lille delfelt a, men det bliver *sorteret* efter det, der står i det store delfelt A.

Andre eksempler med romertal:

245 00 *A christian 4 som bygmester *a Christian IV som bygmester

100 00 *a Margrethe *E 2 *e II *f dronning af Danmark

245 00 *A 2-5-1 progressions *a II-V-I progressions

Et andet anvendelsesområde for store delfelter er efternavne, der indeholder præpositioner eller artikler.

Sådanne navne skal *sorteres* som et ord, men udskrives som 2 (eller flere) ord:

100 00 *A lacour *a La Cour *h Paul

700 00 *A delamare *a De La Mare *h Walter

710 00 *A lacurvejens skole *a La Courvejens Skole

Andre eksempler:

245 00 *A 20 century art *a 20th century art

745 00 *A 2 book of flute solos *a 2nd book of flute solos

Serie- og bindnumre m.v.

Delfelter, der indeholder serie- eller bindnumre, kræver ofte særlig opmærksomhed, hvad sorteringen angår.

Det drejer sig om delfelt v i felt 440 og 840 samt delfelt g i felt 245 (bindposter).

Serier

Den indbyrdes sortering af de forskellige titler i en serie kan blive forstyrret af:

1. Forskellige betegnelser hæftet på serienummeret (nr., nummer, volume, bind o.s.v.)
2. Forskellig rækkefølge af en evt. flerleddet nummerering (1982/1, 1/1983, 83/2 o.s.v.)
3. Generelle problemer med maskinel tal-sortering.

ad 1.

Når betegnelserne varierer inden for den enkelte serie, inddateres et stort delfelt V med det "rene" tal:

440 00 ... *V 1 *v nummer 1

440 00 ... *V 2 *v nr. 2

440 00 ... *v 3

ad 2.

Ved flerleddede nummereringer inddateres om nødvendigt en standardiseret form i delfelt V:

440 00 ... *V 1982-01 *v 1982/1

440 00 ... *V 1983-01 *v 1/1983

440 00 ... *V 1983-02 *v 83/2

ad 3.

Problemet med maskinel tal-sortering består i, at tal ikke kan sorteres efter samme principper som ord, hvor man sorterer ved at sammenligne bogstaverne et for et fra venstre. Dette princip ville give følgende fejlagtige tal-sortering:

1
10
100
...
2
20
(osv.)

Systemet kan nu godt finde ud af at sortere enkle tal som ovenstående korrekt efter numerisk værdi. Det der giver problemer er de flerleddede talstørrelser af typen 1983-1, 1983-10 osv.

Tal efter bindestreg (og skråstreg) bliver nemlig betragtet som decimaltal og sorteret i overensstemmelse hermed:

1983-1

1983-10

1983-2

Problemet løses ved indsættelse af en passende standardform i delfelt V. Princippet er, at man ved indsættelse af nuller sørger for, at alle numre inden for den samme årgang/række har samme antal cifre:

440 00 ... *V 1983-01 *v 1983/1
440 00 ... *V 1983-02 *v 2/1983
440 00 ... *V 1983-10 *v 83/10

(Se også forklaringen til ad 2.)

Bindnummerering

Den indbyrdes sortering af de enkelte bind i et flerbindsværk kan frembyde de samme problemer som nævnt ovenfor i forbindelse med serienummereringer. De løses på helt tilsvarende måde, ved anvendelse af delfelt stort G i felt 245.

Kapitel 4: Feltgennemgang

Forklaringer

G i forbindelse med et felt eller delfelt angiver, at feltet eller delfeltet kan gentages

Kolonner ved feltforklaring:

Kolonne 1 er udvalgte mulige delfelter og deres betydning

Kolonne 2 er yderligere forklaring herunder udvalgte mulige koder

Kolonne 3 er udvalgte søgekoder for delfeltet i relation til *Praksisregler for søgeveje*

Felt 001: Postens ID-nummer

*a Postens ID-nummer		ld
*b Biblioteksnummer	Fællesposter: 870970	
	Påhængsposter og lokale poster: <lokalt biblioteksnr.>	
*c Ajourføringstidspunkt	<ååååmmddttmmss>	aj
*d Første oprettelsesdato	<ååååmmdd>	op
*f Format	a = danMARC2	

Felt 001 er obligatorisk i alle posttyper.

I folkebiblioteker vil 001 *a indeholde et *faustnummer*.

Faustnummeret består pt. af 8 cifre i alt, men antallet af cifre forventes udvidet i nær fremtid.

Den der katalogiserer, skal ikke skrive noget i felt 001, men feltets data vil blive dannet af inddateringssystemet.

DBC og folkebibliotekernes poster optræder samlet i fælleskatalogen forstået på den måde, at der kun er én fysisk post for samme materiale, som alle folkebiblioteker så knytter deres lokaliseringer til - det er denne post man benævner *fællespost*, jf. kapitlet om datamodel.

```
001 00 *a 24758249 *b 870970 *c 20030811085829 *d 20030722 *f a
996 00 *a DBC
```

(Posten har id-nummeret 24758249. Det er en fællespost (=bibliotek 870970) oprettet af DBC (996 *a). Ajourført d. 11. august 2003 kl. 08:58:29. Den blev oprettet d. 22. juli 2003. Formatet er danMARC2)

```
001 00 *a 39379139 *b 870970 *c 20210630123318 *d 20210630 *f a
996 00 *a 765700
```


(Posten har id-nummeret 39379139. Det er en fællespost (=bibliotek 870970) oprettet af Herning (996 *a). Ajourført d. 30. juni 2021 kl. 12:33:18. Den blev oprettet d. 30. juni 2021. Formatet er danMARC2)

Felt 004: Kode for poststatus og posttype

*r Kode for poststatus	n = ny post c = rettet post d = slettet post	
*a Kode for bibliografisk posttype	e = enkeltstående post h = hovedpost s = sektionspost b = bindpost	

Felt 004 er obligatorisk i alle posttyper.

Indholdet af delfelt r inddateres normalt ikke manuelt af katalogisator.

I FBS kan man dog slette lokale påhængsposter og lokalposter ved at anføre koden *d* i delfelt r. Fællesposter kan IKKE slettes af FBS-bibliotekerne - det er alene DBC, der kan gøre det.

004 00 *r n *a e
(En ny og enkeltstående post)

Felt 008: Generelle søgekoder

*t Kode for bibliografisk kategori	m = monografi s = samlingsværk p = periodicum	ma=mo ma=sæ ma=pe
*u Kode for udgivelsesstatus	f = første udgave (=1. udgave, 1. oplag) u = ny udgave (=ny udgave, 1. oplag) r = oplag (=1. udgave, nyt oplag, og: ny udgave, nyt oplag) o = uafsluttet værk c = løbende periodicum d = afsluttet periodicum ? = ukendt eller usikkert udgivelsesår	
*a Udgivelsesår	4 cifre kan angives	år
*z Efterfølgende udgivelsesår	4 cifre kan angives	
*b Udgivelsesland (G)	2-bogstavkode dk = Danmark se = Sverige no = Norge gb = Storbritannien us = USA de = Tyskland (samt Vesttyskland 1945-1990) fr = Frankrig xx = ukendt (fuldstændig tabel i danMARC2, bilag C)	ul
*d Kode for indholdets form (G)	x = skønlitteratur (herunder 39.12, 39.13, 39.14 og 39.25) y = faglitteratur	
*h Kode for periodicumtype	n = avis p = tidsskrift z = årspublikation ? = ukendt type	ma=av ma=ts ma=åp
*j Kode for litterær form	Kun én kode pr. post d = dramatik e = essays f = roman j = noveller p = digte	ma=dr ma=ea ma=ro ma=no ma=di

*l sprog	3-bogstavkode dan = dansk swe = svensk nor = norsk eng = engelsk/amerikansk ger = tysk fre = fransk mul = flere sprog parallelt/ bidrag på flere sprog (fuldstændig tabel i danMARC2, bilag D)	sp, hs
*m Kode for stor skrift	1 = (tallet et) stor skrift	ma=ss
*o Kode for børne- og skolemateriale	b = for børn og unge s = for skoleelever	ma=bø ma=bs
*n Kode for netdokumenters tilgængelighed	a = ubegrænset adgang b = begrænset adgang c = ingen adgang	
*v Kode for katalogiseringsniveau	0 = (tallet nul) selvsyn	
*x Kode for faglitteraturs niveau (G)	01 Førskoleniveau 02 Folkeskoleniveau 03 Gymnasieniveau 04 Fagligt niveau 05 Forskningsniveau 06 Alment niveau 07 Udenfor kategori eller vurdering fravalgt	nv

Niveaunkoder - uddybning:

Niveau 04 omfatter materialer til erhvervsfaglige uddannelser, videregående uddannelser, efter- og videreuddannelser samt til erhvervsgrupper og institutioner)

Niveau 06 omfatter generelle fag- og håndbøger, der ikke kan relateres til specifikke uddannelsesmæssige eller faglige niveauer. Det kan fx være målgrupper, der afgrænses på baggrund af interesse, nationalitet, handicap eller en bestemt alders- eller samfundsgruppe

Delfelt x anvendes på faglitteratur og kan gentages. En bog der både henvender sig til pædagoguddannelsen, den færdiguddannede pædagog og til alment brug kodes således:

008 00 *x 04 *x 06

Eksempler:

008 00 *t m *u f *a 2018 *b dk *d x *j f *l dan *v 0

(læses: monografi i første udgave, første oplag, udgivet 2018 i Danmark. Skønlitteratur, roman på dansk)

008 00 *t s *u u *a 1985 *b de *d y *l ger *x 04 *v 0

(læses: samlingsværk i ny udgave, udgivet 1985 i Vesttyskland (1985 er før genforeningen). Faglitteratur på tysk på et fagligt niveau)

008 00 *t m *u r *a 1957 *z 1970 *b gb *d x *j f *l eng *o b *v 0

(læses: monografi i nyt oplag. 1. oplag af udgaven er kommet i 1957 og det senest udgivne oplag i 1970. Bogen er udgivet i England. Der er tale om skønlitteratur (roman) på engelsk og den er for børn og unge)

008 00 *t p *u c *a 1998 *b dk *d y *h z *l dan *x 06 *v 0

(læses: periodicum, der stadig løber. Startåret for udgivelse er 1998 og udgivelseslandet er Danmark. Faglitteratur. Årspublikation på dansk på et alment niveau)

008 00 *t p *u d *a 1990 *z 2003 *b dk *d y *h p *l dan *x 04 *x 06 *v 0

(læses: periodicum, der er afsluttet. Første nr. kom i 1990 og sidste nr. i 2003. Udgivelseslandet er Danmark. Der er tale om et faglitterært tidsskrift og teksten er på dansk. Niveaueet i materialet gør det anvendeligt både fagligt og alment)

008 00 *t m *u o *a 2017 *b dk *d y *l dan *n a *x 06 *v 0

(læses: monografi, der er uafsluttet. Begyndelsesåret er 2017 Udgivelseslandet er Danmark. Teksten er faglitteratur på dansk for voksne. Der er tale om hjemmeside med gratis adgang)

Ved **genbrug af udenlandske poster** kan delfelt x indeholde en bogstavkode:

a – Preschool, **b** – Primary, **c** - Pre-adolescent **d** – Adolescent, **e** – Adult,
f – Specialized, **g** – General, **j** - Juvenile

Koderne er amerikanske niveauekoder fra MARC21. Der opfordres til i stedet at tildele en dansk kode. Hvis dette fravælges, opfordres sekundært til at beholde den amerikanske kode.

Felt 009: Kode for generel og specifik materialebetegnelse

*a kode for generel materialebetegnelse (G)	a = tekst c = noder e = kort t = elektronisk materiale u = genstand (fuldstændig oversigt fremgår af danMARC2) Der søges ikke nødvendigvis direkte på koden i 009. Mulige søgekoder fremgår af Praksisregler for søgeveje publiceret på Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside)	ma
*g kode for specifik materialebetegnelse (G)	xx = papirform xc = cd xe = online tb = cd-rom tk = diskette ut = legetøj (fuldstændig oversigt fremgår af danMARC2)	ma
*b kode for supplerende generel materialebetegnelse (G)	Her kan anvendes samme koder som nævnt under delfelt a	ma
*h kode for supplerende specifik materialebetegnelse (G)	Her kan anvendes samme koder som nævnt under delfelt g	ma

Generel materialebetegnelse er i Katalogiseringsreglerne defineret som en overordnet betegnelse for udtryksformen i eller formidlingsformen af et materiale. Fx *tekst, musikaler, lydoptagelse, musikoptagelse*

Specifik materialebetegnelse er samme sted defineret som betegnelse for det fysiske medie, materialet optræder i eller på. Fx *papirform, online eller cd.*

Koder for materialebetegnelser anvendes bl.a. til valg af relevant ikon for materiale i grænseflader.

Vedrørende regler for generel og specifik materialebetegnelse se Katalogiseringsreglernes 2. del, 1.1C.

En bog vil altid have kodningen:

009 00 *a a *g xx
(en bog er lig tekst i papirform)

009 00 *a a *b c *gxx
(tekst i papirform, herudover er der noder i materialet - fx ved en sangbog)

009 00 *a a *g xx *b u *h ut
(tekst i papirform udgivet sammen med legetøj)

En netbog eller en tekst på nettet vil altid have kodningen:

009 00 *a a *g xe
(tekst i onlineform)

Felt 014: Faustnummer på hovedpost

*a faustnummer på hovedpost		ld

Felt 021: ISBN (G)

*e ISBN (13-cifret)		is, ib, nr
*a ISBN (10-cifret)		is, ib, nr
*b tilføjelse (G)		
*c bindtype (G)		
*x fejlagtigt ISBN (G)		is, ib, nr

ISBN-13 inddateres kompakt - ISBN-10 inddateres med bindestreger

Hvis et materiale udgivet før 2007 både indeholder et 13- og et 10-cifret ISBN, inddateres disse numre i hvert sit felt 021. Det 13-cifrede ISBN inddateres før det 10-cifrede ISBN.

Bøger med udgivelsesår 2007 ff. trykt i bogen må kun have 13-cifret ISBN. Et evt. 10-cifret ISBN sættes i 021*x. Nye oplag af udgaver, hvis første oplag kom tidligere end 2007 må dog gerne have et 10-cifret ISBN.

Eksempler:

021 00 *e 9788788621273 *x 87-88621-27-8 (*materiale udgivet 2008*)

021 00 *e 9788759525234 *c hf.

021 00 *e 9780521182829 *c ib.

021 00 *a 87-12-44891-9 *x 87-12-4891-9

021 00 *e 9783739972824 *c hf.

Felt 022: ISSN (G)

*a ISSN		in, is, nr

Feltet må kun bruges på periodicaposter (008 *tp). Se kapitel 6.

Felt 038: B/S opstillingssignatur

*a opstillingssignatur	bi (<i>billedbog</i>) te (<i>tegneserie</i>) dr (<i>drama</i>)	bs

038 00 *a bi

038 00 *a te

038 00 *a dr

Felt 041: Sprogkoder ved oversat eller flersproget materiale (G)

*a materialets sprog (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	sp, hs
*b mellemoriginalens sprog (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	ou
*c originaludgavens sprog (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	ou
*p sprog i parallel tekst (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	sp, hs
*d sprog i resumeer (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	sp
*e sprog i mindre dele af materialet (G)	3-bogstavkoder som i 008 *1	sp

Paralleltekst på latin og dansk:

008 ... *l mul
041 00 *p lat *p dan

Publikation med bidrag på dansk, norsk og svensk:

008 00 ... *l mul
041 00 *a dan *a nor *a swe

Oversat fra italiensk til tysk:

008 00 ... *l ger
041 00 *a ger *c ita

Kinesisk originaludgave. Oversat til norsk via engelsk udgave:

008 00 ... *l nor
041 00 *a nor *b eng *c chi

Publikation på dansk med indledning, noter, bilag eller lign. på engelsk

008 00 ... *l dan
041 00 *a dan *e eng

Publikation på dansk med engelsk resumé:

008 00 ... *l dan
041 00 *a dan *d eng

Felt 100: Personligt ophav som opstillingselement

*a efternavn eller fornavn alene		lfo, lpe, lpo, fo, pe, po
*h fornavne		
*e romertal		
*f tilføjelse		
*c fødselsår		
*4 kode for funktion (G)	art = kunstner aut = forfatter ive = interviewede ivr = interviewer led = hovedansvar (i forbindelse med anden kode) pht = fotograf (Fuldstændig liste i danMARC2, bilag J)	

Hovedreglerne for valg af opstillingselement er:

Hvis én person i kraft af forlagets præsentation af materialet kan betragtes som hovedansvarligt ophav, vælges denne person som opstillingselement.

Hvis flere personer deler ansvaret ligeligt, skelnes mellem faglitteratur og skønlitteratur:

- Ved faglitteratur af mere end ét hovedansvarligt ophav vælges titlen som opstillingselement
- Ved skønlitteratur af op til tre ligeværdige ophav vælges det førstnævnte ophav som opstillingselement. Er der mere end tre ligeværdige ophav vælges titlen som opstillingselement.

Se i øvrigt Katalogiseringsreglernes 1. del, kapitel 1: Indledning (side 17-19) samt den skyggede tekst i kapitel 1.

Kode for funktion - supplerende kommentarer

Koden *art* bruges typisk, når forholdet mellem tekst og illustrationer er helt ligeværdigt, dvs. fx ved illustratører af billedbøger eller tegneren i en tegneserie. Er tegningerne underordnet teksten bruges koden *ill* og illustratoren vil så kun kunne fremgå af felt 100, hvis vedkommende fx samtidig er forfatter.

Ophav nævnt i felt 100 skal såfremt funktionskode anvendes altid indeholde en kode for en ophavsfunktion, som reglerne angiver som muligt opstillingselement. Fx. kan kode for oversætter eller redaktør aldrig stå alene i felt 100, men vil kunne forekomme i forbindelse med en anden kode, der berettiger til valg som opstilling.

Muligheden for kode for funktion i *4 blev indført juni 2009 og er gradvist taget i brug på forskellige materialer af DBC siden. Der vil derfor både være poster med og uden koden efter denne dato, ligesom ældre poster selvfølgelig heller ikke vil indeholde koden.

100 00 *a Shakespeare *h William *4 aut

100 00 *a Spang Olsen *h Ib *4 aut *4 art

100 00 *a Sebastian *4 aut

100 00 *a Snorri Sturlusson *4 aut

100 00 *a Margrethe *E 2 *e II *f dronning af Danmark *4 art

100 00 *a Frans *E 1 *e I *f pave *4 aut

100 00 *a Ingrid *f dronning, Frederik IX, konge af Danmark

100 00 *a Beaverbrook *h Maxwell Aitken *f Baron

100 00 *a Strauss *h Johann *c f. 1825

100 00 *a Nielsen *h Torben *c f. 1918-04-22 *4 aut

Felt 110: Korporation som opstillingselement

Ifølge Katalogiseringsreglerne er musikkorporationer den eneste type korporation, der kan formateres i felt 110. I ældre poster vil felt 110 dog kunne forekomme (= korporation som hovedordningsselement i henhold til en gammel version af Katalogiseringsreglerne). For format for korporationsnavne og eksempler se felt 710.

Felt 241: Originaltitel (G)

*a originaltitel	lti, ti
*r sprog (G)	
*u udgivelsesår	år

Normalt inddateres originaltitlen i 241, hvorefter oplysningen bruges til titelsøgning og til at anføre originaltitlen i grænsefladen.

Hvis noten skal indeholde oplysning om originalsprog (dvs. når originalsproget ikke fremgår af originaltitlen) inddateres sproget i delfelt r.

Ligeledes kan året for den originale udgivelse inddateres i delfelt u og indgå i forbindelse med oplysning om den originale titel (normalt anvendes dette ved oversat skønlitteratur).

Hvis fremvisning på baggrund af indholdet i felt 241 ikke vil blive tilstrækkelig tydelig, dvs. hvis noten skal indeholde anden uddybende forklaring eller der er flere originaltitler, anvendes 502 + 241 (se eks. under 502).

241 00 *a The evening and the morning *u 2020
245 00 *a Aftentid og morgengry
Ved fremvisning: Originaltitel: The evening and the morning (2020)

241 00 *a Syndere i sommersol *r norsk u 1927
245 00 *a Syndere i sommersol
Ved fremvisning: Originaltitel: Syndere i sommersol (norsk) (1927)

Felt 242: Oversat titel (G)

*a hovedtitel		lti, ti

008 00 *l kal
100 00 *a Geisler *h Uullat *4 aut
242 00 *a Enebær
245 00 *a Kakillarnaq

Bruges ved titler på ikke umiddelbart tilgængelige sprog, hvis der ikke findes en dansk paralleltitel i materialet. Feltet kan udskrives som note med en indledende forklarende tekst, fx *Titlen oversat:*

Felt 245: Titel- og ophavsangivelse

*a hovedtitel eller kort titel (G)		lti, hlt, ht, ti
*c undertitel (G)		ti
*u undertitel hvorpå der ønskes opslag (G)		ti
*p parallel hovedtitel (G)		lpa, ht, pa, ti
*g bindnr. (se kapitel 4)		ti
*y afhængig titel (se kapitel 5)		ht, ti
*ø sontringselement (se kapitel 8)		ht
*æ identificerende tilføjelse til periodica (se kapitel 6)		ht, fb
Ved ældre poster og i importerede poster kan følgende forekomme:		
*e ophavsangivelse, der giver anledning til opslag (G)		fb
*f ophavsangivelse, der ikke giver anledning til opslag (G)		fb

Ophavsangivelser udelades normalt i felt 245 (var gammel praksis). I stedet anføres ophavets funktion i kodeform i delfelt 4 i forbindelse med ophav, der skal have kontrollerede opslag i felt 100/700/710 eller i forbindelse med ukontrollerede opslag på ophav i felt 720 *o.

Metoden anvendes af DBC. For koder se de enkelte felt 100, 700, 710 og 720.

100 00 *a Holst *h Hanne-Vibeke *4 aut
245 00 *a Kronprinsessen *c roman

Ved fremvisning kan en ophavsangivelse dannes ud fra delfelt 4, fx denne form:

Kronprinsessen : roman / forfatter: Hanne-Vibeke Holst

100 00 *a Ottesen *h Josefine *4 aut
245 00 *a The ølord of the dragon
720 00 *o Lisa Freeman*4 trl

Ved fremvisning kan en ophavsangivelse dannes ud fra delfelt 4, fx i denne form:

The lord of the dragon / forfatter: Josefine Ottesen ; oversætter: Lisa Freeman

eller

The lord of the dragon

Af Josefine Ottesen

Bidrag: Oversætter: Lisa Freeman

100 00 *a Clinton *h Bill *4 aut

245 00 *a Between hope and history *c meeting America's challenges for the 21st century

245 00 *a Et ærførste forsøg *u den nye efterskoleordning

245 00 *a Danish accounting standards 1-11 *p Danske regnskabsvejledninger 1-11

100 00 *a Ditlevsen *h Tove *4 aut

245 00 *a Pigesind *a Kvindesind

245 00 *a Walt Disney præsenterer Fartglade hr. Tudse

På materialet: *Mark Twain - Huck Finn - genfortalt og bearbejdet af Mogens Cohrt*, formateres som:

100 00 *a Twain *h Mark *4 aut

245 00 *a Huck Finn

700 00 *a Cohrt *h Mogens *4 dkbea

På materialets titelside: *Voksnes syn på børn og opdragelse - Erik Sigsg@ård & Ole Varming*
I kolofonen: *Grafer: Troels Marstrand. Fotografier hvor intet andet er nævnt: Søren Hartvig* <= flere end 3 navne> formateres som:

100 00 *a Sigsg@ård *h Erik *4 aut

245 00 *a Voksnes syn på børn og opdragelse

700 00 *a Varming *h Ole *4 aut

720 00 *o Troels Marstrand *4 ill *g 1

(Grafer og fotografier betragtes under ét illustrationer)

MEN

245 00 *a Humanismens krise *e af H.C. Branner *x Eneren og massen *e af Martin A. Hansen

245 00 *a Årsskrift *æ Carlsbergfondet

Og i ældre poster eller importerede poster:

245 00 *a 100 kærlighedsdigte fra mange lande *e redigeret af Tove Ditlevsen

245 00 *a Western Circus *e skrevet af René Goscinny *e tegnet af Morris *f dansk tekst af Tony Lytzer

Felt 250: Udgavebetegnelse (G)

*a udgavebetegnelse		ub
*b kort udgaveidentifikation (se også kapitel 8 om sondringsdata)		ub
*x evt. oplagsbetegnelse – se dog nedenfor		

250 00 *a 4. Edition
250 00 *a Tysk udgave
250 00 *a Forkortet udgave

250 00 *a 2. revised edition *b 2. Edition
250 00 *a 1. udgave *b-
250 00 *a [New edition] *b New edition 1989
250 00 *a [Ny udgave] *b Ny udgave 2002

Som udgangspunkt er det bedst - og tilstrækkeligt - at beskrive 1. oplag af en udgave i folkebibliotekssammenhæng. "Bedst" for at undgå at et nyt oplags udgivelsesår, får udgivelsens indhold til at fremstå nyere end det rent faktisk er - "tilstrækkeligt" fordi der ikke beholdningsregistreres på oplag men på udgaver.

Oplag kan anføres i note. I så fald kodes for oplag i 008, 250x udfyldes ikke, indholdet i 260c skal afspejle 1. oplag af udgaven (= indholdet af 008 *a) og oplaget anføres i en note:

008 00 *ur *a 2008 *z 2010
 250 00 *a 3. udgave
 260 00 ... *c 2008
 521 00 *b 2. oplag *c 2010

Hvis man alene har et senere oplag til rådighed ved registrering og ikke umiddelbart kan se, hvornår 1. oplag er kommet, kan det dog være nødvendigt at registrere på baggrund af oplaget:

008 00 *ur *a 20?? *z 2010
 250 00 *a 3. udgave *x 2. Oplag
 260 00 ... *c 20??

Felt 255: Nummering og datering (periodica)

*a nummerering og datering		

Se kapitel 6.

Felt 260: Publicering (G)

*a forlagets hjemsted (G)		pu
*b forlagets navn (G)		fl
*f distributørens hjemsted (G)		pu
*g distributørens navn (G)		fl
*c udgivelsesår, copyrightår		år

260 00 *a London *b Graphix *c 2018
 260 00 *a Kbh. *b Jespersen og Pio *c 1954
 260 00 *a New York *b Free Press *a London *b Collier- Macmillan *c 1985
 260 00 *a London *b Omnibus Press *g exclusive distributors: Book Sales *c 1994
 260 00 *a Kbh. *b Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag *g [eksp.] Danmarks Pædagogiske Bibliotek *c 2009

Felt 300: Fysisk beskrivelse (G)

*a sider/enheder (G)		mb
*b illustrering (G)		
*d bilag (G)		

300 00 *a 327 sider
300 00 *a 64 blade
300 00 *a xvii, 245 sider *b ill. i farver
300 00 *a Ca. 70 sider *b ill. (nogle i farver)
300 00 *a 246 sider, 32 sider med tavler (nogle i farver)
300 00 *a 271 sider *b ill. *d facitliste

Felt 440: Seriebetegnelse (G)

*a serietitel		lse, lso, ti
*ø identificerende tilføjelse til seriens titel		se, ti, so
*æ identificerende ophav til seriens titel		fb
*n underserienummer eller -bogstav (G)		
*o underseriens titel		
*z seriens ISSN		nr
*v nummer i serien eller underserien		se, ti
*0 (nul) seriens verifikationskode		

Felt 440 markeres med *0 norm, når den seriebetegnelse, der er trykt på materialet er identisk med det opslag, man ønsker på serien (indholdet af delfelt a, æ, n og o skal være identisk).

*(Markeringen med ”*0 norm” er taget i brug februar 2022 og ældre poster med tomt *0 vil efterfølgende blive ændret til ”*0 norm” ved en masserettelse)*

440 00 *0 norm*a A ęTime Warner Paperback
440 00 *0 norm *a Pokémon *o Early reader
440 00 *0 norm *a Information om psykiske lidelser *z 1397-6621 *V 7 *v nr. 7

440 00 *0 norm *a The æbaby-sitters club *v 5
440 00 *0 *a Byggeteknik *o Temahæfte *V 2002 4*v april 2002

Felt 440 anføres uden *0, når den seriebetegnelse, der er trykt på materialet, ikke er identisk med det opslag, man ønsker på serien. Se felt 840.

Serieformen på materialet er forskellig fra den vedtagne serieform:

440 00 *a Road standards

Den vedtagne serieform fremgår af felt 840:

840 00 *a Vejregler

2 forskellige serier med samme prægnante titel

260 00 *a Kbh. *b Nyt Nordisk Forlag *c 1988
...
440 00 *0 norm*a Erhverv og samfund *ø Kbh. : 1985 *v 15

260 00 *a [Kbh.] *b Handelshøjskolens Forlag *c 2002
...
440 00 *0 norm *a Erhverv og samfund *ø Kbh. : 2000

Bemærk dog at enslydende skønlitterære forfatterserier kan sondres på forfatterens navn fremfor udgivelsessted og år:

100 00 *a Ottesen *h Josefine *4 aut
440 00 *0 norm *a Løvindens datter *ø Josefine Ottesen

100 00 *a Pierce *h Tamora *4 aut
440 00 *0 norm *a Løvindens datter *ø Tamora Pierce

Serie hvor titlen er en artsbetegnelse

440 00 *0 norm *a Rapport *æ Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut *z
1395-5705 *V 128 *v nr. 128

Felt 502: Note om originaltitel (G)

*a note om originaltitel		no

Normalt inddateres originaltitlen kun i 241, hvorefter noten "Originaltitel: ..." kan dannes ved visning.

I felt 241 kan oplysning om originalsprog og det originale udgivelsesår ligeledes inddateres.

Kun hvis noten skal indeholde andet end normal standardformulering, fx. oplysning om flere originaltitler eller en uddybende forklaring, anvendes 502 + 241.

241 00 *a Western Circus *r fransk

245 00 *a Western Circus ...

(intet felt 502)

MEN:

241 00 *a Das ƕKapital

502 00 *a Oversættelse af kapitel 3 af: Das Kapital

100 00 *a Auster *h Paul

241 00 *a City of glass *u 1985

241 00 *a Ghosts *u 1986

241 00 *a The ƕlocked room *u 1986

502 00 *a Originaltitler: City of glass (1985); Ghosts (1986); The locked room (1986)

502 00 *a Oversat fra amerikansk

(Original er ikke udgivet)

502 00 *a Kinesisk originaludgave

(Originalen er udgivet men titlen kendes ikke)

Felt 504: Indholdsbeskrivende note (G)

*a indholdsbeskrivende note		no

504 00 *a Romanbiografi af og om krimiforfatteren Jesper Stein, og i særdeleshed om hans forældre og deres skilsmisse og de voldsomme konsekvenser, den får. En roman, der med sin ærlige nerve vil appellere bredt til både mænd og kvinder

504 00 *a En turistfører til vandreture på Marskstien i det sydvestlige hjørne af Jylland. Inspiration til de mange, der har glæden ved vandreture i naturen

Ved udenlandske bøger foretrækkes også en dansk note fx genbrugt fra en dansk oversættelse. Hvis en dansk note ikke findes i basen, kan en udenlandsk note genbruges på den udenlandske bog

504 00 *a Former Mossad agent Gabriel Allon travels to Moscow to investigate the brutal murder of a journalist. There he uncovers a plot by a successful Russian businessman to provide arms to al-Qaeda in an effort to bring down the U.S. and restore the power and glory of the Soviet Union. Allon must act quickly if he is to have any hope of preventing this disaster

Felt 505: Note om art eller form (G)

*a note om art eller form		no

505 00 *a Bibliografi

505 00 *a Udstillingskatalog

505 00 *a Tidsskrift

Felt 506: Note om disputats o.l. (G)

*a note om disputats o.l.		no

506 00 *a Disputats, Københavns Universitet

506 00 *a Afgangssopgave, Kunstakademiets Arkitektskole

Felt 507: Note om anledning til udgivelse (G)

*a note om anledning til udgivelse		no

Noten gives kun hvis anledningen ikke fremgår af posten i øvrigt. Notens oplysninger reduceres til det nødvendige - i nogle tilfælde vil det være tilstrækkeligt med *Jubilæumsskrift*

100 00 *a Mortensen *h Niels *c f. 1953 *6 68724430 *4 aut

245 00 *a Skive Havn 1869-2019 *c en billedbog

260 00 *a [Skive] *b Skive Kommune *c [2019]

507 00 *a Jubilæumsskrift

(man kan udlede år og anledning af den øvrige katalogisering, men ikke entydigt, at det er et jubilæumsskrift)

I andre tilfælde er en uddybning nødvendig:

100 *a Nordigarden *h Per *4 aut

245 *a I ægu'e slatt to'esda's digt - å lidt te'

260 *a Sande *b Nordigarden *c [2019]

507 *a Udgivet i forbindelse med 750 års jubilæum for byen Tårs

Felt 508: Note til publikationens sprog eller alfabet (G)

*a note til publikationens sprog eller alfabet		no

508 00 *a Dansk, engelsk, tysk og fransk tekst

508 00 *a Parallel latinsk tekst og engelsk oversættelse

508 00 *a Kyrillisk skrift

508 00 *a Med resuméer på dansk og nederlandsk

Felt 512: Note til enkelte afsnit i beskrivelsen (G)

*0 kode for indhold alene til professionelt brug (står i danMARC2 som: ren nationalbibliografi)	indhold = pro	
Sumdelfelt *a samlet note til enkelte afsnit i beskrivelsen		no
Specifikke delfelter		
*i indledende tekst		
*t titel (G)		lti, ti
*e ophavsangivelse (G)		fb
*x anonym titel (G)		lti, ti
*b supplerende tekst (G)		

Generelt om brug af sumdelfelter og brug af specifikke delfelter se Kapitel 1.

DBC formaterer normalt i specifikke delfelter, når det er forholdsvis simpelt. Bliver noten kompliceret at formulere, når der skal tages hensyn til opsplnitning i delfelter, formateres i sumdelfeltet.

*0 med indhold *pro* anvendes når noten er rettet mod andre professionelle, men kan udelades i publikumsgrænseflader.

512 00 *0 **pro** *a Katalogiseret efter omslaget

245 *a ... *c ... the Tonga of southern Zambia

512 *0 **pro** *a På titelsiden fejlagtigt: ... southern ...

512 00 *i GO *t Geografisk orientering

Rygtitler, omslagstitler, tekst på omslaget der kan forveksles med en titel, kolofontitler etc. anføres alle som *Alternativ titel*:

512 00 *i Alternativ titel *t Botaniske lokaliteter
(*"Botaniske lokaliteter" er lig rygtitlen*)

512 00 *i Alternativ titel *t Hvordan man afslører en miljøforbryder
(*"Hvordan man afslører en miljøforbryder" står på omslaget - kan forveksles med en titel*)

512 00 *a J.E. Flindt Stephensen pseudonym for Jørgen Flindt Pedersen og Erik Stephensen

512 00 *i Bidrag af *e Hans Scherfig, Otto Gelsted, Hans Kirk og Kate Fleron

512 00 *a Løsblade (ajourføres)

512 00 *i Serien udgivet af *e Århus Amtskommune

Felt 517: Note om målgruppe og anvendelighed (G)

*a note om målgruppe og anvendelighed		no

Note om målgruppe og anvendelighed anvendes kun såfremt målgruppeemneordene i felt 666 ikke vurderes tilstrækkelige

517 00*a Beregnet til samtale mellem børn og voksne om vold i familien

517 00 *a Anerkendt af ASF som grundlag for undervisning i førstehjælp

Her som tydeliggørelse af de givne emneord:

517 00 *a Højtlesning fra 7 år. Selvlæsning fra 10 år

666 00 *u for højtlesning

666 00 *u for 7 år

666 00 *u for 8 år

666 00 *u for 9 år

666 00 *u for 10 år

666 00 *u for 11 år

666 00 *u for 12 år

... og hvis bogen er beregnet til højtlesning og selvlæsning for den samme aldersgruppe:

440 00 *0 *a En læs-sammen bog

517 00 *a Højtlesning og selvlæsning fra 6 år

666 00 *0 *u let at læse

666 00 *0 *u for højtlesning

666 00 *0 *u for 6 år

666 00 *0 *u for 7 år

666 00 *0 *u for 8 år

Felt 520: Note om værkets bibliografiske historie (G)

Sumdelfelt *a samlet note til værkets bibliografiske historie		no
Specifikke delfelter		
*i indledende tekst		
*t titel (G)		lti, ti
*e ophavsangivelse (G)		fb
*x anonym titel (G)		lti, ti
*b supplerende tekst (G)		

- 520 00 *i Tidligere offentliggjort i *t Land og folk *b, 1963-1965
520 00 *i Tidligere udgave med titel *t The psychology of everyday things
520 00 *i Forøget udgave af hans *t Taskenspil *b. 1962
520 00 *a Originaludgave: 1985
(dog kun hvis originalåret ikke fremgår af 241)
- 245 00 *a Ved vejen *a Sommerglæder ...
520 00 *a Originaludgaver: 1886, og: 1902

DBC formaterer normalt i specifikke delfelter, når det er forholdsvis simpelt. Bliver noten kompliceret at formulere, når der skal tages hensyn til opsplnitning i delfelter, formateres i sumdelfeltet.

Felt 521: Note om udgavens oplag (G)

*a oplagsbetegnelse		no
*b seneste oplag		
*c udgivelsesår		år
*i note		

Feltet anvendes normalt ikke i folkebibliotekerne. Posten skal generelt skal afspejle 1. oplag, men hvis man finder det relevant på efterfølgende oplag bruges felt 521. Se nærmere under felt 250.

Felt 526: Note om værkets forhold til andre værker (G)

Sumdelfelt *a note om værkets forhold til andre værker		no
Specifikke delfelter		
*i indledende tekst		
*t titel (G)		lti, ti
*e ophavsangivelse (G)		fb
*d ophavsangivelse foran titel (G)		fb
*x anonym titel (G)		lti, ti
*b supplerende tekst (G)		

*d anvendes såfremt en person er opstillingselement til den titel, der fremgår af noten.

526 00 *i Bearbejdet efter *d Charles Dickens *t Oliver Twist

526 00 *i Tegneserie efter *d H.G. Wells *t The æwar of the worlds

526 00 *i Sænummer af *t Foreningen Danmark-Letland's medlemsblad

526 00 *i Samhørende *t Harry Potter and the philosopher's stone *t Harry Potter and the Chamber of Secrets *t Harry Potter and the prisoner of Azkaban *t Harry Potter and the goblet of fire *t Harry Potter and the Order of the Phoenix

526 00 *i 2. del af *t Harry Potter and the philosopher's stone *b. Seriens indhold se denne

526 00 *a Hertil findes supplerende materiale på internettet

526 00 *i Krimiserien med *t Erica Falck og Patrik Hedström ; 6

DBC formaterer normalt i specifikke delfelter, når det er forholdsvist simpelt. Bliver noten kompliceret at formulere, når der skal tages hensyn til opsplitning i delfelter, formateres i sumdelfeltet.

Felt 530: Indholdsciterende note (G)

Sumdelfelt *a indholdsciterende note		no
Specifikke delfelter		
*i indledende tekst		
*g deloverskrift (G)		lti, ti
*t titel (G)		lti, ti
*p parallel titel (G)		pa
*c undertitel (G)		lti, ti
*e ophavsangivelse (G)		fb
*d ophavsangivelse foran titel (G). <i>Anvendes ikke i nyere poster</i>		fb
*x anonym titel (G)		lti, ti
*b supplerende tekst (G)		

Samlingsværker: Overordnet foretrækkes formatering i specifikke delfelter, når der er tale om samlingsværker:

008 00 *t s

100 00 *a Keret *h Etgar *4 aut

245 00 *a Pineapple Crush *c noveller

504 00 *a Forrygende, fantasifulde noveller, der er både underfundige, dystre og fulde af humor. Alle novellelæsere, både garvede og nye, vil blive overraskede og underholdt af disse tankevækkende tekster

530 00 *i Indhold *t Den næstsidste gang jeg blev skudt ud af en kanon *t Gør det ikke! *t Så du røgen? *t Todd *t En Maggi-bil *t Om natten *t Vinduer *t Kasseapparat i morgen *t GooDeed *t Cheesecake *t En ækanin i familien *t Isøglen *t Stigen *t Holocaust-museet *t Fødselsdag hele året *t Allergier *t Svamp *t Osterejer *t Tabula Rasa *t Hjem igen! *t Pineapple Crush *t Adskillens udvikling

008 00 *t s
245 00 *a Latinamerika nu
530 00 *i Indhold *t Brasilien - et demokrati i fare *e Marie Kolling *t Venezuela *c håbløsheden er blevet hverdag *e Peder Østebø *t La Grieta - kløften, der deler Argentina *e Óscar García Agustín Colombia *t Lang vej mod fred *e Line Jespersgaard Jakobsen, Nina Lendal, Julie Wetterslev *t Ecuador *c en revolution i respirator *e Stine Krøijer *t Nicaragua *c bærer håbet en kvindes navn? *e Helle Munk Ravnborg, Rikke Brandt Broeggaard

Samlingsværk med deloverskrifter. Når der anvendes deloverskrifter (for en gruppe af bidrag) skal bidragene i den enkelte del fremgå i en parentes. Denne inddateres sammen med øvrig tegnsætning mellem deloverskrifterne i et delfelt b. Hvis delfelt b indledes med et blanktegn, skal dette inddateres som tegnet hård blank, da almindelige blanktegn i starten af et delfelt ignoreres. *Problemet er dog at hård blank pt. ikke kan inddateres i Cicero-editoren*

008 00 *t s
245 00 *a Klassisk og moderne medieteori
530 00 *i Indhold *g Klassisk medie- og kommunikationsteori *b# (*t Kommunikationsmodeller *e Niels Brügger *t Tidlig medieteori og effektforskning *e Klaus Bruhn Jensen *t Klassisk og nyere filmteori *e Eva Jørholt *t Dokumentarismens teoretiske landskab *e Ib Bondebjerg *t De ækreative medieindustrier *e Eva Norup Redvall *t Mediumteori *e Mikkel Fugl Eskjær *t Offentlighed *c idealer og realiteter *e Jostein Gripsrud *t Politisk kommunikation og journalistik *e Mark Blach-Ørsten *t Nyhedsteori *e Nete Nørgård Kristensen*b). #*g Nyere medieteori *b# (*t Semiotik, strukturalisme og poststrukturalisme *e Gorm Larsen *t Cultural studies *e Kirsten Drotner *t Receptionsteori *e Kim Schrøder og David Mathieu *t Feministisk film- og medieteori *e Anne Jerslev *t Diskursstudier og medier *e Anders Horsbøl*b)

Formatering af ophav i *d kan forekomme i ældre poster og konverterede poster

245 00 *a 35 danske noveller ...
530 00 *i Indhold *d Benny Andersen *t Varmedunken *d H.C. Andersen *t Skyggen *d Herman Bang *t Franz Pander *d Steen Steensen Blicher *t Hosekræmmeren *d Anders Bodelsen *t Drivhuset *d H.C. Branner *t Skibet *d Cecil Bødker *t Tyren *d Martha Christensen *t Lille skat *d Tove Ditlevsen *t En æflink dreng *d Finn Gerdes *t De ændre og Espen *d Martin A. Hansen *t Høstgildet ...

Indholdsfortegnelser på monografier kan ligeledes gengives i felt 530, men da disse ikke har karakter af analyser af indeholdte artikler, men medtages aht. bred orientering i indhold, anføres de i sumdelfelt med indledningen *Indholdsfortegnelse*. De vil således fx. ikke genere specifik søgning på titler.

530 00 *a Indholdsfortegnelse: Introduktion – de 7 trin ; Trin 1 – juraen ; Trin 2 – bestyrelsen ; Trin 3 – ledelsen ; Trin 4 – virksomheden ; Trin 5 – meningen ; Trin 6 – forretningsplanen ; Trin 7 - evalueringen ; Den strategiske plan skal testes - hver dag! ; Se virksomheden oppefra – ikke indefra ; Bestyrelsesarbejde i en ansvarlig fodboldklub ; osv. med resten af indholdsfortegnelsen

Felt 534: Note om partielt indhold (G)

Sumdelfelt		
*a note om partielt indhold		no
Specifikke delfelter		
*i indledende tekst		
*t titel (G)		lti, ti
*e ophavsangivelse (G)		fb
*d ophavsangivelse foran titel (G)		fb
*x anonym titel (G)		lti, ti
*b supplerende tekst (G)		

Feltet indeholder note om udvalgte specialafsnit.

Som partielt indhold opfattes også meget omfattende litteraturhenvisninger med karakter af bibliografi samt undtagelsesvist litteraturhenvisninger i udgivelser, hvor det skønnes særligt hensigtsmæssigt at oplyse herom. Almindelige og forventelige litteraturhenvisninger anføres ikke.

245 00 *a Den ædanske salmebog ...

534 00 *i Af indholdet *t Salmerne *t Ritualbog *t Bønnebog *t Alterbog

534 *a Side 240-264: Carsten Bach Nielsen: Johannes Sløks forfatterskab 1939-1985 : en bibliografi

Felt 539: Note om grundlaget for katalogiseringen (G)

*a note om grundlaget for katalogiseringen		No

Bruges kun ved periodica. Se kapitel 6.

Felt 600: Personnavn som emneord (G)

Delfelter som felt 100 – dog ikke delfelt 4 (funktionskode)		lem, em lep, lke ep, ke

Felt 610: Korporationsnavn som emneord (G)

Delfelter som felt 710 – dog ikke delfelt 4 (funktionskode) og delfelt g		lem, em lek, lke ek, ke

Felt 631: Ukontrolleret emneord (G)

*a ukontrolleret emneord (G)	Sumdelfelt	em, uk, luk
*f ukontrolleret faglitterært emneord (G)		em, uk, luk
*s ukontrolleret skønlitterært emneord (G)		em, uk, luk

Felt 666: Kontrolleret emneord (G)

*f kontrolleret faglitterært emneord (G)		lem, ldb, ldf, lke, em, db, df, ke
*t titel som emneord (faglitteratur) (G)		lem, ldb, ldf, lke, em, db, df, ke
*e stednavn som emneord (faglitteratur) (G)		lem, ldb, ldf, lke, em, db, df, ke
*s kontrolleret skønlitterært emneord (G)		lem, ldb, lds, lke, em, db, ds, ke
*r titel som emneord (skønlitteratur) (G)		lem, ldb, lds, lke, em, db, ds, ke
*q stednavn som emneord (skønlitteratur) (G)		lem, ldb, lds, lke, em, db, ds, ke
*h navn på fiktiv figur/gruppe som emneord (skønlitteratur) (G)		lem, ldb, lds, lke, em, db, ds, ke
*i tidsangivelse (G)		lem, ldb, lke, em, db, ke
*o forbetegnelse (G)		lem, lfm, em, fm, db, ke
*u niveau/brugerkategori		lem, lnb, em, nb, db, ke

Emneord tildelt efter DBC's indekseringsvejledninger formateres alle i felt 666. Undtaget herfra er person- og korporationsnavne som emneord, der formateres i felt 600 og 610 uanset emneordssystem.

Uanset hvilket emneordssystem der følges, formateres alle ukontrollerede emneord ifølge danMARC2 i felt 631.

Ved delfeltkoderne i felt 631 og felt 666 er der anført, at disse kan gentages ligesom feltkoden kan gentages. DBC formaterer boglige materialer ved gentagelse af feltkode for hvert emneord (666*f, 666 *f, 666 *f...).

Eksempel 1:

600 00 *a Laugesen *h Peter *c f. 1942
600 00 *a Madsen *h Svend Åge *c f. 1939
600 00 *a Skou-Hansen *h Tage
600 00 *a Mortensen *h Henning *c f. 1939
666 00 *f dansk litteratur
666 00 *f litteratur
666 00 *f forfattere

Eksempel 2:

666 00 *o gys
666 00 *u for 10 år
666 00 *u for 11 år
666 00 *u for 12 år
666 00 *u let at læse

Eksempel 3:

666 00 *f dødsfald
666 00 *f sorg
666 00 *f børn
666 00 *f forældre
666 00 *u for 6. klasse
666 00 *u for 7. klasse
666 00 *u for 8. klasse
666 00 *o undervisningsmaterialer
631 00 *f sorgarbejde
631 00 *f forældredødsfald
631 00 *f forældres død

Eksempel 4:

666 00 *f folkebiblioteker
666 00 *e Roskilde
666 00 *e Skive
666 00 *o undersøgelser

Eksempel 5:

600 00 *a Heidegger *h Martin
666 00 *f tysk filosofi
666 00 *f filosofi
666 00 *f eksistensanalyse
666 00 *i 1900-1999
666 00 *t Sein und Zeit

Eksempel 6:

666 00 *f pc'er
666 00 *f Apple
666 00 *f Macintosh
666 00 *o vejledninger

Eksempel 7:

666 00 *q Danmark
666 00 *q Fanø
666 00 *i 1940-1949
666 00 *s familien
666 00 *s ferie
666 00 *s drenge

Eksempel 8:

666 00 *s seriemordere
666 00 *s psykopater
666 00 *q Sverige
666 00 *o krimi

Eksempel 9:

666 00 *h Gandalf
666 00 *h Bilbo Sækker
666 00 *o eventyrlige fortællinger

Felt 652: Klassemærke inkl. alfabetisk underdeling (G)

*m opstillings- og hovedplacering		ldk, dk, cl, ok
*n hovedplacering		ldk, dk, cl
*o opstilling		ldk, dk, cl, ok
*v tilføjede cifre efter kolon		
*p biplacering		ldk, dk, cl
Navne som underdeling til klassemærket: *a efternavn, navn eller korporationsnavn		lem, lau, em, au
*h fornavne		
*e romertal		
*f tilføjelse		
*c fødselsår		
Andet: *t tilføjet titel		
*b andet som alfabetisk underdeling		

652 00 *m 83.8

652 00 *m 78.9064 *v 2

652 00 *m 64.9

652 00 *p 66.83

652 00 *m 99.4 *a Rifbjerg *h Klaus

652 00 *m 96.2

652 00 *p 99.4 *a Christian *E4 *eIV *f konge af Danmark

652 00 *m 34.66 *b Sygehuse

652 00 *p 61.72

652 00 *m 46.4 *b Fanø
652 00 *p 46.4 *b Rømø

652 00 *m 32.269 *a Kristendemokraterne

Skønlitteratur på dansk (original eller oversat):

652 00 *m sk

I nationalbibliografien anføres skønlitterære klassemærker som nedenfor – klassemærket specificerer originalsproget (*z (Tillægstal) bruges kun nationalbibliografisk):

652 00 *n 86 *z 06
652 00 *o sk

Felt 654: Forældet klassemærke inkl. alfabetisk underdeling (G)

Samme delfelter som i 652		lgd, gd, cl

Felt 700: Opslag på personligt ophav (G)

*a efternavn eller fornavn alene		lfo, lpe, fo
*h fornavne		
*e romertal		
*f tilføjelse		
*c fødselsår		
*4 kode for funktion (G)	art = kunstner (bruges også på tegneserier/billedbøger) aut = forfatter ctb = bidragsyder cwt = forfatter til tekstkommentar edt = redaktør ive = interviewede ivr = interviewer led = hovedansvar (i forbindelse med en anden kode) pht = fotograf (kun ved billedværker) dkbea = bearbejder (når hovedophav ikke er ændret) (Fuldstændig liste ses i danMARC2, bilag J)	
*g kode for <i>et al.</i>	Indhold = 1	

Ophavsangivelse udelades normalt i felt 245 (var gammel praksis). I stedet anføres ophavets funktion i kodeform i delfelt 4 i forbindelse med ophav, der skal have kontrollerede opslag i felt 100/700/710 eller i forbindelse med ukontrollerede opslag på ophav i felt 720 *o. Metoden anvendes af DBC på bog-, lyd- og filmområdet.

Når en person er valgt som opstillingselement (felt 100) udformes der ikke opslag på samme person i felt 700. Udover at være opstillingselement indgår felt 100 som opslag.

Faglitterær bog af 2-3 ligestillede ophav:

245 00 *a Fysik i rummet
 700 00 *a Eiler Jørgensen *h Steen *4 aut
 700 00 *a Kirknæs *h Jakob *4 aut

Skønlitterær bog af 2-3 ligestillede ophav:

100 00 *a Hammer *h Lotte *4 aut
 245 00 *a Kobberslottet
 700 00 *a Hammer *h Søren *4 aut

Faglitteratur af flere ophav, der har udført forskellige funktioner, men hvor funktionerne må betragtes som ligestillede:

245 00 *a Tom på Thurø
700 00 *a Kristensen *h Tom *c f. 1893 *4 ive
700 00 *a Bjørnvig *h Thorkild *4 ivr
720 00 *o Sven Havsteen-Mikkelsen *4 ill

(på materialet: en samtale mellem Tom Kristensen og Thorkild Bjørnvig, og: tegninger: Sven Havsteen-Mikkelsen)

Skønlitteratur af flere ophav, der har udført forskellige funktioner, men hvor funktionerne må betragtes som ligestillede (typisk ved tegneserier og billedbøger):

100 00 *a Matena *h Dick *4 aut
245 00 *a Storm – ørkenfolket
700 00 *a Lawrence *h Don *4 art

Redaktører og udgivere:

245 00 *a Håndbog i dansk litteratur
700 00 *a Falkenstjerne *h Vagn *4 edt
700 00 *a Borup Jensen *h E. *4 edt
(på materialet: udgivet af Vagn Falkenstjerne og E. Borup Jensen)

Det førstnævnte ophav ved såvel fag- som skønlitteratur af flere end 3 personlige ophav:

245 00 *a Betydningen af mælk som calciumkilde og for udvikling af osteoporose *c
en rapport fra Ernæringsrådet
700 00 *a Mortensen *h Lene *c f. 1955-07-28 *4 aut *g 1
*(hvor *g1 er koden for et al.)*

Materiale, hvor hovedansvarligt/hovedansvarlige ophav kan udpeges, men hvor der også ønskes opslag på ikke-hovedansvarlige ophav (Katalogiseringsreglernes 1. del, § 3A):

100 00 *a Koplev *h Kjeld *4 aut *4 led
245 00 *a Stedsøstre
700 00 *a Koester *h Marianne *4 aut
(på materialet: Kjeld Koplev i samarbejde med Marianne Koester)

Materialer, der præsenteres som værende revideret eller forøget af en anden person end det oprindelige ophav, og hvor både det oprindelige ophav såvel som bearbejderen fremgår af fremtrædende plads (Katalogiseringsreglernes 1. del, § 8A):

100 00 *a London *h Jack *4aut
 245 00 *a Ulvehunden
 700 00 *a Bylock *h Maj W. *4 dkbea

Felt 710: Opslag på korporationer (G)

Korporationsnavn i ligefrem orden		lfo, lpe, fo, ko
*a korporationsnavn		
*e tilføjelse		
Korporationsnavn indledt med stats- eller kommunenavn		
*s stednavnet		
*e tilføjelse		
Herudover er følgende delfelter fælles for ovenstående:		
*c underkorporation (G)		
*i nummer på konference		
*k år for konference		
*j sted for konference		
*4 kode for funktion (G)	aut = forfatter ctb = bidrag edt = redaktør isb= ansvarlig institution led = hovedansvar (i forbindelse med anden kode) (Fuldstændig liste i danMARC2, bilag J)	
*g kode for <i>et al.</i>	Indhold = 1	

Eksempler på udformning af navne:

Korporationsnavn i ligefrem orden:

710 00 *a Skovshoved Idrætsforening
710 00 *a Frederikshavn Bibliotek

710 00 *a Lænken *e forening
710 00 *a Socialdemokratisk Forening *e Svendborg
710 00 *a Københavns Universitet *c Økonomisk Institut
710 00 *a H.C. Andersen Samfundet
710 00 *a M. Folmer Andersen *e firma
710 00 *a C.G. Petersens Boghandel
710 00 *a Chr. Ishøy & Søn *c Salgsafdelingen

Stats-, regions- eller kommunenavn:

710 00 *s Herning Kommune
710 00 *s Region Midtjylland *c Center for Folkesundhed
710 00 *s Palma *e Mallorca
710 00 *s Sverige *c Generaltullstyrelsen

*Danske statslige korporationer af denne type behandles lidt specielt, idet selve ordet "Danmark" skal udelades i flg. katalogiseringsreglerne. Det betyder, at første delfelt bliver *c ("underkorporation til Danmark")*

Dansk statslig korporation

710 00 *c Udenrigsministeriet
710 00 *c Hæren

MEN:

710 00 *s Norge *c Utenriksdepartementet
710 00 *s Canada *c Army

Eksempler på opslag

BEMÆRK: kun når opslaget gives på baggrund af en egentlig ophavsfunktion anvendes funktionskode. Ved opslag på korporationer nævnt i felt 260 *b, i noter mv. bruges ikke funktionskode.

Korporationen som aktiv forfatter:

245 00 *a Uddybning af Drogden *c feasibilitystudie for en uddybning af Drogden
sejlrende *c sammenfattende rapport marts 2002

710 00 *a Københavns Havn *4 aut *4 led

710 00 *a HLD Joint Venture *4 aut

(På materialet: udarbejdet af Københavns Havn i samarbejde med HLD Joint Venture)

Korporationen som medansvarlig og udgiver:

100 00 *a Hartje *h Steffen *4 aut

245 00 *a Undersøgelse af de kommunale folkeoplysningspolitikker

260 00 *b Fritid og Samfund *c 2015

710 00 *a Fritid & Samfund *e forening *4 isb

910 00 *a Fritid og Samfund *e forening *z710

Korporationen udgiver af den serie materialet indgår i:

440 00 *a Skrifter *æ Dansk Folkemindesamling *v 8

710 00 *a Dansk Folkemindesamling

Felt 720: Ukontrolleret navn som søgeelement (G)

*o uspecificeret navn		fb
*4 kode for funktion (G)	au = forord eller lign. ctg = korttegner edt = redaktør ill = illustratør (dækker også tegnere og fotografer på almindeligt illustrerede bøger) led = hovedansvar (i forbindelse med anden kode) oth =diverse trl = oversætter dktek=forfatter til mindre tekstdele (Fuldstændig liste i danMARC2, bilag J)	fo
*g kode for <i>et al.</i>	indhold = 1	

Ophavsangivelse udelades normalt i felt 245 (var gammel praksis). I stedet anføres ophavets funktion i kodeform i delfelt 4 i forbindelse med ophav, der skal have kontrollerede opslag i felt 100/700/710 eller i forbindelse med ukontrollerede opslag på ophav i felt 720 *o. Metoden anvendes af DBC på bog-, lyd- og filmområdet.

et al. kan anføres med koden 1 i delfelt g.

100 00 *a Stoneman *h Richard *4 aut
 245 00 *a A traveller's history of Turkey
 720 00 *o John Hoste *4 ill
 (på materialet: *Richard Stoneman, line drawings John Hoste*)

100 00 *a Jardorf *h Lina Murel *4 art
 245 00 *a Kærlighed - selve livet
 720 00 *o Bjørn Christensen *4 ill *g 1
 (af materialet fremgår, at det er værker af kunstneren Lina Murel Jardorf fotograferet af flere end tre fotografer)

100 00 *a Hald *h Nina *4 aut
 245 00 *a Tiara *c smykkets dronning, dronningers smykke
 720 00 *o Birgit Jenvold *4 edt *4 oth
 720 00 *o Joan F. Davidson *4 oth
 (på materialet: *Nina Hald, redaktion: Birgit Jenvold, oversættelse af English summary: Joan F. Davidson, billedtekster ... : Birgit Jenvold*)

Når en person udfører flere funktioner, hvoraf en giver anledning til kontrolleret opslag på ophav i felt 100 eller 700, gentages navnet ikke i felt 720, men koden for funktionen knyttes i stedet til det kontrollerede opslag:

100 00 *a Tøjner *h Vibeke *4 art *4 edt

245 00 *a Stedløvs

...

700 00 *a Wivel *h Henrik *4 aut

700 00 *a Rifbjerg *h Synne *4 aut

720 00 *o Ove Mogensen *4 edt

720 00 *o Norbert Weber *4 trl

720 00 *o Hans Ole Madsen *4 ill

(af materialet fremgår der er tale om værker af Vibeke Tøjner, derudover fremgår følgende på materialet: redaktion: Ove Mogensen og Vibeke Tøjner ... tekst: Henrik Wivel og Synne Rifbjerg, oversættelse: Norbert Weber ... fotos: Hans Ole Madsen)

MEN – hvis koden for *et al.* benyttes, kan det være nødvendigt at gentage ophav så det entydigt fremgår til hvilken funktion *et al.* knytter sig:

245 00 *a Forskningskortlægning og forskervurdering af skandinavisk forskning i året 2006 i institutioner for de 0-6-årige (førskolen)

...

700 00 *a Nordenbo *h Sven Erik *4 aut *g1

720 00 *o Sven Erik Nordenbo *4 edt

(af materialet fremgår at Sven Erik Nordenbo sammen med med flere end tre har skrevet materialet og at Sven Erik Nordenbo alene har redigeret materialet)

Indholdet i 720 kan også være en korporation:

100 00 *a Harwood *h Jeremy *4 aut

241 00 *a The æsecret story of freemasonry

245 00 *a Frimurerens hemmelige historie *c illustreret håndbog over frimureriets århundreder gamle historie, ritualer og symboler

720 00 *o Den Danske Frimurerorden *4 aft [Kode for efterord ol.]

720 00 *o Allan Søndervang *4 trl

720 00 *o Sarah Doughty *4 edt

720 00 *o Barbara Zuñiga *4dsr [Kode for designer]

720 00 *o Rosanna Fairhead *4 edt

720 00 *o Jay Thundercliffe *4 edt

(på materialet: Jeremy Harwood ...med efterskrift ved Den Danske Frimurerorden ... oversat fra engelsk af Allan Søndervang ... redaktør: Sarah Doughty ... designer: Barbara Zuñiga ... tekstredaktører: Rosanna Fairhead, Jay Thundercliffe)

Felt 740: Uniform titel (G)

*a uniform titel		lti, lut
*s titel på del af værket (G)		ti, ut
*r sprog i oversættelse eller version		

740 00 *a Bibelen *s GT *s Daniel

245 00 *a Saxos Danmarks historie

740 00 *a Danmarks krønike

Felt 745: Opslag på varianttitel eller anden titel (G)

*a titel		lti, ti

I felt 745 gives opslag på varianter af titlen og andre titler. Hvis den opslagsrelevante titel er nævnt i en note og denne note *samtidig* er formateret i specifikke delfelter (dvs. titlen er anført i delfelt t eller x), behøver man ikke at udforme et opslag på titlen i felt 745, fordi notens delfelt t/x både fungerer som beskrivelse og som opslag.

245 00 *Twenty-two bears

745 00 *22 bears

Men:

245 00 *a 100 amazing tricks

(745 på den bogstaveret form af titlen laves normalt ikke)

245 00 *a Kierlighed uden strømper

745 00 *a Kærlighed uden strømper

245 00 *a Walt Disney's Anders And flyver i luften

745 00 *a Anders And flyver i luften

245 00 *a Mad & gæster

745 00 *a Mad og gæster

245 00 *a Mønten

512 00 *i Rygtitel *t Byfornyelse i bebyggelsen Mønten

Felt 840: Opslag på serien i normativ form (G)

*a serietitel		lti, lso, lse
*ø identificerende tilføjelse til seriens titel		ti, so, se
*æ identificerende ophav til seriens titel		fb
*n underserienummer eller -bogstav (G)		
*o underseriens titel (G)		
*v nummer i serien eller underserien (G)		ti, se

840 bruges når det opslag man ønsker på serien, ikke er identisk med den form af serien, der er trykt på materialet.

Opslag på serietitler gives efter katalogiseringsreglernes 1. del, § 30.

Tilføjelser til serietitler gives efter katalogiseringsreglernes 1. del, §101-103

440 00 *a Daniel Vest *v 2
840 00 *a Serien om Daniel Vest *v 2

440 00 *a Publ. *æ Ernæringsrådet *z 0909-9859 *v nr. 27
840 00 *a Publikation *æ Ernæringsrådet *V 27 *v nr. 27
710 00 *a Ernæringsrådet

Se også felt 440.

Felt 856: Elektronisk lokalisering og adgangsmåde (G)

*z note til brugerne (G)		
*u URI (G)	Uniform Resource Identifier, fx en URL	ww
*y tekst til link (G)		

Se kapitel 7.

Felt 900: Henvisninger til personnavne (G)

*a efternavn eller fornavn alene		lfo, lem, fo, em, ep, ke, pe,
*h fornavne		lep, lke, lpe
*e romertal		
*f tilføjelse		
*c fødselsår		
*x forbindende tekst		
*z henvisningsfelt		

100 00 *a Blicher *h Steen Steensen *4 aut
900 00 *a Steensen Blicher *h Steen *z 100

100 00 *a Caesar *h C. Julius
900 00 *a Cæsar *z 100

700 00 *a Leonardo da Vinci *4 art
900 00 *a Vinci *h Leonardo da *z 700
900 00 *A davinci *a Da Vinci *h Leonardo *z 700

700 00 *a Barbosa-Lima *h Carlos
900 00 *a Lima *h Carlos Barbosa- *z700

100 00 *a Chrustjev *h Nikita S.
900 00 *a Krustjev *h Nikita S. *z 100

700 00 *a
700 00 *å 1 *a Madsen *h Jørgen Steen *c f. 1935 *4 edt
900 00 *a Steen Madsen *h Jørgen *z 700/1

100 00 *a Kumbel *4 aut
900 00 *a Hein *h Piet *x se også *z 100

100 00 *a Flindt Stephensen *h J. E. *4 aut
900 00 *a Flindt Pedersen *h Jørgen *x se også *z 100
900 00 *a Stephensen *h Erik *x se også *z 100
900 00 *a Stephensen *h J. E. Flindt *z 100

652 00 *m 99.4 *a Saxo
900 00 *a Sakse *z 652(a)

Felt 910: Henvisninger til korporationsnavne (G)

Korporationsnavn i ligefrem orden *a korporationsnavn		lfo, lek, lem, lke, fo, ko, em, ek, ke,
*e tilføjelse		
Korporationsnavn indledt med stats- eller kommunenavn *s stednavnet		
*e tilføjelse		
Korporationsnavn indeholdende personnavn *a efternavn		
*h fornavn eller initialer		
*g resten af navnet		
*e tilføjelse		
Herudover er følgende delfelter fælles for ovenstående: *c underkorporation (G)		
*i nummer på konference		
*k år for konference		
*j sted for konference		
*x forbindende tekst		
*z henvisningsfelt		

Kapitel 5: Flerbindsværker

Hvornår vælges katalogisering som flerbindværk?

Ved nogle materialer er en katalogisering som flerbindsværk mere oplagt end ved andre når der ses på forhold som præsentationen af værket, værkets funktion mv. *Katalogiseringsreglernes 2. del, kapitel 13* (13.6) giver bl.a. anvisninger på, hvilke kriterier der bør indgå i overvejelsen af katalogiseringsmetode.

Flerbindsværk-strukturen for fællesposter

For fællesposter anvendt af DBC og folkebibliotekerne er flerbindsværker registreret efter det hovedprincip, at den samme oplysning kun skal anføres én gang. Dvs. alle de data, der er fælles for bindene i et flerbindværk, ligger i én *hovedpost*, medens de data, der er specielle for de enkelte bind, ligger i *bindposterne*.

Hvert flerbindsværk er altså registreret som én hovedpost og et antal bindposter svarende til antallet af bind (= udlånsenheder) i værket.

Et flerbindsværk på 2 bind består af 3 poster, et værk på 3 bind af 4 poster og så fremdeles.

De enkelte poster i et flerbindsværk kobles via et linkfelt fra bindposten til hovedposten.

Felt 014 Faustnummer på hovedpost

*a faustnummer på hovedpost

Et *afsluttet* flerbindsværk på 2 bind kan fx se sådan ud:

Hovedpost:

```
001 00 *a 50149889
004 00 *r n *a h
008 00 *u f *a 1988 *b dk *d x*j f *l dan *v 0
009 00 *a a *g xx
021 00 *a 87-89007-37-9 *c hf.
021 00 *a 87-89007-54-9 *c ib.
041 00 *a dan *c eng
100 00 *a Rutherford *h Edward *4 aut
241 00 *a Sarum *r engelsk *u 1987
```

245 00 *a Sarum *c roman
260 00 *a Kbh. *b Per Kofod *c 1988
300 00 *a 2 bind
504 00 *a I slægtsromanens form fortælles om det engelske folks historie fra slutningen af istiden til 1985, centreret om fem familier i byen Sarum eller Salisbury
652 00 *m sk

Bindpost 1:

001 00 *a 06226191
004 00 *r n *a b
008 00 *t m *v 0
014 00 *a 50149889
245 00 *g 1. Bind
300 00 *a 465 sider *b ill.
720 00 *o Jan Bredsdorff *4 trl
720 00 *o Alison Borthwick *4 ill

Bindpost 2:

001 00 *a 06226205
004 00 *r n *a b
008 00 *t m *v 0
014 00 *a 50149889
245 00 *g 2. Bind
300 00 *a 642 sider
720 00 *o Jan Bredsdorff *4 trl
720 00 *o Birgitte Brix *4 trl

Et *uafsluttet* flerbindsværk kan fx se sådan ud:

Hovedpost:

001 00 *a 43110594
004 00 *r c *a h
008 00 *b de *l ger *d y *v 0
009 00 *a a *g xx
245 00 *a Richard Paul Lohse
260 00 *a Ostfildern-Ruit *b Hatje Cantz *c 2000-
300 00 *a bind
600 00 *a Lohse *h Richard Paul
652 00 *m 99.4 *a Lohse *h Richard Paul
652 00 *p 70.973
666 00 *f kunst

666 00 *f arkitektur
666 00 *e Schweiz
666 00 *i 1900-1999
710 00 *a Richard Paul Lohse-Stiftung *4 com

Bindpost 1:

001 00 *a 43110608
004 00 *r c *a b
008 00 *t m *u f *a 2000 *v 0
014 00 *a 43110594
245 00 *g 1 *a Konstruktive Gebrauchsgrafik
260 00 *c 2000
300 00 *a 311 sider *b ill. (nogle i farver)
666 00 *f brugskunst
666 00 *f grafisk design
700 00 *a Stürzebecher *h Jörg *4 dkbea
700 00 *a Bignens *h Christoph *4 dkbea

Formatering af flerbindsværker

Fordelingen af data mellem hoved- og bindposter foretages som nævnt ud fra det princip, at alle data, der er fælles for samtlige bind i værket, formateres i hovedposten, mens de data, der er specielle for et enkelt bind (eller evt. et antal bind), formateres i bindposten (bindposterne).

I katalogiseringsreglerne er fordelingen af oplysningerne på de forskellige niveauer i et flerbindsværk beskrevet, se 2. del, kapitel 13.

I kapitel 13 gives der endvidere vejledning i valg mellem forskellige katalogiseringsformer (fx hvis man er i tvivl om, materialet skal katalogiseres som en serie (440) eller som et flerbindsværk).

Visse data placeres altid i hovedposten, mens andre data altid placeres i bindposterne.:

Følgende felter/delfelter kan ikke forekomme i bindposter:

- 009 *a og * g (= generel og specifik materialebetegnelse)
- 038 opstillingssignatur for børnelitteratur
- 100 opstillingselement
- 652 *m, *n eller *o samt tilhørende underdeling

Følgende felter kan ikke forekomme i hovedposter:

- 008 *t (=kode for bibliografisk kategori)
- 014 *a =faustnummer på hovedpost)

Herudover kan en række søgekoder forekomme *enten* i hovedposten *eller* i bindposterne. Om fordelingen af søgekoder i hoved- og bindposter se nedenfor. Øvrige felter/delfelter kan forekomme i såvel hoved- som bindposter.

Søgekoder

Felterne 005, 008, 009 og 041 betragtes som søgekodefelter.

*Undtaget herfra er felt 008 *v* (kode for katalogiseringsniveau), der betragtes som en formel kode indeholdende oplysninger om posten fremfor oplysninger om materialet. 008 *v skal derfor optræde i alle poster (dvs. i både hoved- og bindpost).

Hovedprincipperne for fordelingen af søgekoderne i hoved- og bindposter er følgende:

- Hvis en søgekode eller et delfelt logisk set hører hjemme på et bestemt niveau, placeres koden på dette niveau (fx materialebetegnelse i hovedposten)
- Hvor begge niveauer er logisk mulige, inddateres oplysningerne i hovedposten
- Enkelte delfelter kan inddateres med forskelligt kodeindhold samtidigt på begge niveauer

Følgende koder anføres udelukkende i hovedposter:

- 008 *d med indhold x eller y (skønlitteratur eller faglitteratur)
- 008 *u med indhold c eller d (periodica)
- 009 *a generel materialebetegnelse
- 009 *g specifik materialebetegnelse

Følgende koder anføres udelukkende i bindposter:

- 008 *t kode for bibliografisk kategori (m, s eller p)

Logisk set kunne denne kode placeres i hovedposten, men da Biblioteksafgiften ville få problemer hermed, placeres koden i bindposterne.

Følgende koder anføres enten i hovedposten eller i bindposterne (men kun ét af stederne):

- 008 *u kode for udgivelsesstatus (ikke koderne c og d) sammen med 008 *a udgivelsesår og evt. 008 *z efterfølgende udgivelsesår
- 008 *b kode for udgivelsesland
- 008 *j kode for litterær form
- 008 *l kode for hovedsprog
- 008 *m kode for stor skrift
- 008 *o kode for børne og skolematerialer
- 041 *a materialets sprog
- 041 *b mellemoriginalens sprog

- 041 *c originaludgavens sprog
- 041 *p sprog i parallel tekst
- 041 *d sprog i resumeer
- 041 *e sprog i mindre dele af materialet

Vedr. 008 *u, *a og *z: de tre koder betragtes som en samlet oplysning og anføres samlet på ét niveau.

Delfelterne *a* og *z* må i hovedposten *ikke* anvendes til at beskrive, at et flerbindsværk er udkommet over en årrække. Hvis de enkelte bind er udgivet i forskellige år anføres dette i stedet i delfelt *a* i bindposterne: *Bind 1: 008 .. *u f *a 1997 ..., bind 2: ... *u f *a 1998*. (**Ikke**: hovedpost: 008 *u f *a 1997 *z 1998)

Vedr. 041: Hovedprincippet ved 041's enkelte delfelter er, at delfeltet placeres på det niveau, hvor man ville ønske en evt. note om sproget.

Følgende koder kan anføres samtidigt med forskelligt indhold i hovedposten og i bindposterne:

- 009 *b supplerende generel materialebetegnelse
- 009 *h supplerende specifik materialebetegnelse

Felt 100

Et flerbindsværk, der som helhed skal have et personligt ophav som opstillingselement, får inddateret ophavet i felt 100 i *hovedposten*, også selv om ét (eller flere) af bindene har en anden forfatter. Denne inddateres i givet fald i felt 700 i bindposten:

I hovedpost:

100 00 *a Grimberg *h Carl *4 aut
245 00 *a Verdenshistorien ...

I bindpost:

245 00 *g Bind 15 *a Bismarcks epoke
700 00 *a Svanstrøm *h Ragnar *4 aut

Felt 245

Alle poster skal indeholde et felt 245 - og altså også enhver hovedpost og enhver bindpost uden undtagelse.

Et værks hovedtitel står i 245 *a i hovedposten.

Det enkelte binds bindnummer/bindtitel står i 245 *g/*a i bindposten.

De øvrige oplysninger i 245 (undertitler og anden titelinformation) fordeles mellem hoved- og bindposter, alt efter om det er fællesoplysninger eller bindspecifikke oplysninger:

I hovedpost:

245 00 *a Tusind og en nat *c arabiske fortællinger

I bindpost 1:

245 00 *g Bind 1

Felt 250

Hvis der er tale om at alle bind udkommer indenfor samme udgave med samme betegnelse (fx. 2. edition) oprettes en hovedpost for hver udgave og oplysningen anføres der:

Hvis bindene udkommer forskudt og i forskellige udgaver (fx. at bind 1 er nået til 3. udgave, mens bind 2 er kommet i 4. udgave) oprettes kun en hovedpost, som alle udgaver af bindene knyttes til og udgavebetegnelse anføres på de enkelte bind.

Felt 260

Flerbindsværker, hvis bind ikke er udkommet samme år, formateres sådan:

I hovedpost:

260 00 *a London *b Heinemann *c 1984-1985

I bindpost 1:

260 00 *c 1984

I bindpost 2:

260 00 *c 1985

Felt 300

Hvis bindene i et flerbindsværk er *fortløbende pagineret*, formateres:

I hovedpost:

300 00 *a 2 bind (576 sider) *b ill.

I bindposter:

(intet 300-felt)

Hvis bindene er *individuellet pagineret*, formateres:

I hovedpost:

300 00 *a 2 bind *b ill.

I bindposter:

300 00 *a 284 sider
osv.

Felt 440

Hvis et flerbindsværk indgår i en serie, og alle bind har *samme nummer* i serien formateres:

I hovedpost:

245 00 *a Fønixfuglen og dragen ...

...

440 00 *0 *a Østens gamle poesi *v 1

I bindposter:

245 00 *g 1. halvbind ...

...

(intet 440-felt)

Hvis bindene har *hvert sit serienummer*, formateres:

I hovedpost:

100 00 *a Homer
245 00 *a The ølliad ...
...
(Intet 440-felt)

I bindpost 1:

245 00 *g 1
...
440 00 *0 *a Loeb classical library *v 170

I bindpost 2:

245 00 *g 2
...
440 00 *0 *a Loeb classical library *v 171

Felt 700/710/720

Opslag på ophav i såvel kontrolleret form (700/710) som ukontrolleret form (720) fordeles mellem hoved- og bindposter, alt efter om det er fællesoplysninger eller bindspecifikke oplysninger:

I hovedpost:

245 00 *a Tusind og en nat *c arabiske fortællinger
700 00 *a Falbe-Hansen *h C. E. *4 com

I bindpost 1:

245 00 *g Bind 1
720 00 *o Henry Heerup *4 ill.

I bindpost 2:

245 00 *g Bind 2
720 00 *o Eiler Krag *4 ill.

Kapitel 6: Afhængige værker

Et afhængigt værk er karakteriseret ved at knytte sig til et andet værk, indeholde hovedtitlen på dette andet værk og ikke i sig selv have nogen selvstændig brugsværdi. Typiske eksempler på afhængige værker er tillæg, gloselister, lærervejledninger og registre. Afhængige værker er beskrevet i *Katalogiseringsreglernes 1. del, §31 A*.

Afhængige værker formateres som selvstændige poster i basen.

Det afhængige værk er kun knyttet sammen med hovedbogen i kraft af et vist, nærmere defineret sammenfald af oplysninger.

Felt 245 i den afhængige post opbygges på følgende måde:

Først (kopieres) de bibliografiske oplysninger fra hovedbogens felt 245.

Dernæst inddateres selve den afhængige titel i *y. En evt. undertitel til den afhængige titel formateres herefter.

Ud over det nævnte sammenfald af oplysninger i 245, skal følgende felter være identiske i hovedbog og afhængigt værk:

- Generel og specifik materialebetegnelse: 009 *a og *g
- Opstillingselement: 100
- Opstillings- og hovedklassemærke: 652 *m eller *n og *o, samt evt. tilhørende underdeling

Hovedbog:

001 00 *a 51897870
004 00 *r n *a e
008 00 *t m *u r *a 2015 *z 2018 *b dk *d y *l dan *o s *x 02 *v 0
009 00 *a a *g xx
021 00 *e 9788723510129 *c ib.
245 00 *a Under samme himmel 6 *c kristendom og andre religioner *c emnebog
250 00 *a 1. udgave *b ÷
260 00 *a [Kbh.] *b Alinea *c 2015
300 00 *a 64 sider *b ill. i farver *c 30 cm
652 00 *m 29.1
700 01 *a Bærnholdt *h Rebekka *4 aut *g 1
720 00 *o Jan Solheim *4 ill

Afhængigt værk:

001 00 *a 51897919

004 00 *r n *a e

008 00 *t m *u f *a 2015 *b dk *d y *l dan *o s *x 04 *v 0

009 00 *a a *g xx

021 00 *e 9788723524546 *c spiralryg

245 00 *a Under samme himmel 6 *c kristendom og andre religioner *c emnebog *y
Lærervejledning

250 00 *a 1. udgave *b ÷

260 00 *a [Kbh.] *b Alinea *c 2015

300 00 *a 103 sider, side A-I, 37 sider *b ill. *c 30 cm

652 00 *m 29.1

700 01 *a Bærnholdt *h Rebekka *4 aut *g 1

Afhængige værker kan også være afhængige til et flerbindsværk ligesom afhængige værker i sig selv kan være flerbindsværker.

Kapitel 7: Periodica

Periodica er populært sagt materiale der udkommer løbende i nummererede dele og som - i modsætning til et flerbindsværk – ikke stiler mod en afslutning. Aviser, tidsskrifter og årspublikationer er de mest almindelige eksempler.

Det kan i nogle tilfælde være svært at afgøre, om et materiale er en ny udgave af en monografi eller en ny årgang af en årspublikation (f.eks. udenlandske rejsebøger). I sådanne tilfælde kan man fx se om materialets titel er tildelt et ISSN, der enten fremgår af materialet eller af en registrering af samme. (tjekkes mest enkelt på <https://portal.issn.org/>) Hvis der er tildelt ISSN, vil man normalt betragte materialet som en årspublikation.

Samtlige numre af et periodicum registreres i én post, der således skal dække hele periodicummet.

Danske periodica grundkatalogiseres af Det Kgl. Bibliotek og formatpraksis på området blev i forbindelse med systemskifte på biblioteket omlagt, så der er nogle forskelle mellem fx noter og titelopslag på periodica i forhold til tidligere og i forhold til praksis på bøger:

Titler

Et periodicums titel udformes som anført i *Katalogiseringsreglernes 1. del, § 101-103*.

Heraf fremgår det at man skelner mellem *prægnante titler* ("sigende" titler) og titler der udelukkende er en *artsbetegnelse* (f.eks. Rapport, Årbog, Notat eller Skrifter) .

Forenklet udlagt er reglerne som følger:

Prægnante titler anføres umiddelbart i felt 245 delfelt a.

245 00 *a Bil-årbogen *c biler er min hobby

Hvis 2 periodica har samme prægnante titel tilføjes et sondringselement i felt 245 delfelt ø.

Et sondringselement er en tilføjelse, der tydeliggør præcis hvilken titel, der er tale om.

Sondringselementet vil typisk være det sted periodicummet er udgivet.

Hvis det er samme sted, suppleres med udgivelsesåret for det første nummer.

245 00 *a Trafikrapport *ø Åbenrå

og

245 00 *a Trafikrapport *ø Århus

245 00 *a BørneBladet *ø Ringkøbing

og

245 00 *a Børnebladet *ø Kbh. : 1904

og

245 00 *a Børnebladet *ø Kbh. : 1949

Artsbetegnelser. På denne type periodica anvendes fortsat citation af ophavsangivelse - normalt den udgivende korporation og evt. også en forklarende tekst (fx *udgivet af Foreningen til Humorens Udbredelse*).

Samtidig skal der ved titler der er lig en artsbetegnelse altid tilføjes den udgivende korporation som sontring.

Sontring vil ofte være identisk med den ophavsangivelse, der skal citeres i felt 245 delfelt e.

Når dette er tilfældet, kan delfelt æ anvendes frem for e og ø. Delfelt æ er således en sammensmeltning af delfelt e og delfelt ø på periodica.

245 00 *a Årbog *æ Bangsbo Museum og Arkiv

Gengives med traditionelt ISBD-tegnset som:

Årbog / Bangsbo Museum og Arkiv. - 1992-. - Frederikshavn : Bangsbo Museum og Arkiv, 1993-

og kan oplægges i registre som:

Årbog Bangsbo Museum og Arkiv

MEN i ganske få tilfælde vil det være nødvendigt at bruge både delfelt e og ø:

245 00 *a Årbog *e udgivet af Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør, Gilleleje og Omegns Museumsforening, Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre *ø Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør

Delfelt e gengives herefter med traditionelt ISBD-tegnset som:

Årbog / udgivet af Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør, Gilleleje og Omegns Museumsforening, Holbo Herreds Kulturhistoriske Centre

og delfelt ø oplægges i registre som:

Årbog Arkiv- og Museumsforeningen i Helsingør

Titelskift

Når et periodicum skifter titel betragtes det som et nyt periodicum. Den gamle katalogisering lukkes derfor og en ny katalogisering udformes på den nye titel. De 2 titler forbindes ved noter.

Ændringer under en nøje defineret bagatelgrænse betragtes som varianttitler og ikke som titelskift. Reglerne herfor fremgår af ***Katalogiseringsreglernes 1. del., § 25B***

Specielle periodica-felter og -koder

Kode for bibliografisk kategori:

008 00 ... *t p

Udgivelseskode

Ved periodicaformatering udfyldes 008 *u (udgivelsesstatus) med henholdsvis koden c for løbende periodicum og koden d for afsluttet periodicum. Begyndelsesåret anføres i 008 *a og et eventuelt slutår i 008 *z:

008 00 *t p *u d *a 1903 *z 1950 ...

(læses: Periodicum, der er afsluttet. Startår: 1903. Slutår: 1950)

Ved uafsluttede periodica inddateres intet slutår:

008 00 *t p *u c *a 1983 ...

(læses: Periodicum, der er stadig løber.. Startår: 1983)

Ved manglende oplysninger bruges '?':

008 00 *t p *u c *a 19??

Kode for periodicumtype

008 00 ... *h n

(avis)

008 00 ... *h p
(tidsskrift)

008 00 ... *h z
(årspublikation)

008 00 ... *h ?
(ukendt type)

ISSN

022 00 *a1600-7867

Følgende felter kan herudover med fordel anvendes:

Felt 255 delfelt *a. Nummerering og datering på første nr. af et periodicum. Nummereringen og dateringen gengives som anvist Katalogiseringsreglernes 2. del, Kapitel 12, Afsnit 12.3

Felt 539 delfelt *a. Note om grundlag for katalogiseringen. Denne oplysning er primært rettet mod katalogisatorer. Netop fordi oplysningerne i de enkelte numre af et periodicum kan variere kan denne oplysning være nyttig.

539 00 *a 1999, udgivet 2000

Kan bruges til at danne noten:

Beskrivelsen baseret på: 1999, udgivet 2000

Felt 559 delfelt *a. Generel note. Dansk periodicafortegnelse anvender ikke længere de specifikke notefelter (pånær 539), idet noterne på periodica primært laves som opslag og relationer, jf. nedenfor. Men: såfremt der er brug en note formateres den i 559.

Felt 745 Varianttitel eller anden titel formateres som:

j parallelltitel (periodica)

k varianttitel (periodica)

l omslagstitel (periodica)

m rygtitel (periodica)

Felt 745 indeholdende et af disse delfelter bør indgå i visformater, der normalt viser notefeltet 512.

Visningen skal for hvert felt 745 udskrive betydningen af delfeltkoden, kolon blank (“*Paralleltitel:* “, “*Varianttitel:* “, “*Omslagstitel:* “ eller “*Rygtitel:* “) efterfulgt af indholdet i delfeltet.

8XX-felter.

Følgende periodikarelationsfelter anvendes:

- 860 Tidligere titel
- 861 Senere titel
- 863 Udgivet sammen med/som del af
- 865 Udgave i andet medium
- 866 Udgave på originalsprog
- 867 Hovedudgave på andet sprog og/eller med andet indhold
- 868 Udgaver på andre sprog og/eller med andet indhold
- 870 Hovedpublikation til supplement
- 871 Supplement til hovedpublikation
- 873 Hovedserie
- 874 Underserie
- 879 Andre relationer (kun til andre periodika)

Hvis ovenstående ikke bliver præcist nok, anvendes noten **Felt 525 Note om komplekse forhold til andre periodika**

Findes felt 525 i posten udskrives dette felt som note.

Hvis felt 525 *ikke* findes i posten, udskrives en note på baggrund af felt 860-879.

Den indledende tekst til noten kan:

- *enten* fremgå af feltets delfelt i og udskrives derfra
- *eller hvis delfelt i mangler* maskingeneres ud fra anvendt feltkode (felterne: 866, 867, 868, 870, 871, 873, 874)
- *eller* generes på baggrund af værdien af 2. indikator i det enkelte felt (felterne 860, 861, 863)

For nærmere beskrivelse heraf se danMARC2: 860-879 Periodikarelationsfelter ff.

Eksempler på periodicaformateringer:

001 00 *a 39450143
004 00 *r n *a e
008 00 *t p *u c *a 19?? *z 2021 *b gb *c m *h p *l eng *v 0
009 00 *a a *g xx
022 00 *a 2047-7198
245 00 *a Aviation news *c The past, present and future of flight
255 00 *a Vol. 83, nr. 6-
260 00 *a Stamford, Lincolnshire, UK *b Key Publishing Ltd. *c 19??-
300 00 *b ill. i farver
526 00 *i Fortsættelse af *t Aircraft illustrated *z 0002-2675
[eller Hvis Dansk periodicafortegnelses nye praksis følges:
860 00 *t Aircraft illustrated *z 0002-2675]
539 00 *a Vol. 83, nr. 6 (juni 2021)
652 00 *m 62.95
666 00 *f flyvning
666 00 *f fly
666 00 *f krigsfly
666 00 *f militærfly
666 00 *f rutefly
666 00 *f helikoptere
666 00 *f flyvemaskiner
996 00 *a 715900
(Læses: Tidsskrift, der er påbegyndt i et uvist år og endnu ikke afsluttet)

001 00 *a 45745775
004 00 *a e *r n
008 00 *t p *u d *a 1985 *z 1992 *b dk *h z *l dan *v 0
009 00 *a a *g xx
245 00 *a Årbog *æ Vejle Amts Husmandsforening
260 00 *a Vejle *b Vejle Amts Husmandsforening *c 1985-1993
526 00 *a Fortsættes som: Årbog (Vejle Amts Familielandbrug)
[eller Hvis Dansk periodicafortegnelses nye praksis følges:
861 00 *t Årbog *c Vejle Amts Familielandbrug]
652 00 *m 63.06
710 00 *a Vejle Amts Husmandsforening
996 00 *a 763000
(Læses: Årbog, der er påbegyndt i 1985 og afsluttet i 1992)

Mere udbyggede nationalbibliografiske registreringer kan se sådan ud:

001 00 *a 48485014

004 00 *r c *a e

008 00 *t p *u d *a 2013 *z 2019 *b dk *c a *h z *i a *l dan *v 0

009 00 *a a *g xx

022 00 *a 2597-0313

032 00 *a DPF202028

035 00 *a (DK-800010)99123222870105763

035 00 *a (DK-870970)48485014

035 00 *a (DPFHVED)48485022

082 00 *a 658.83 *c 21

222 00 *a Content marketing i Danmark

245 00 *a Content marketing i Danmark

255 00 *a [2013]-2019

260 00 *a København *b Brand Movers *a [Frederiksberg] *b Dansk Markedsføring
*c [2013]-2019

500 00 *a Årlig

505 00 *a Årspublikation

652 00 *m 65.5

710 00 *a Brand Movers

710 00 *a Dansk Markedsføring

865 00 *i Også på internettet *t Content marketing i Danmark *z 2597-0321

996 00 *a 800010

Kapitel 8: Netpublikationer

Typer af netpublikationer og katalogiseringsregler

- Dynamiske (hjemmesider, databaser)
- Statiske ("bøger", artikler)
- Periodica

Dynamiske netpublikationer indeholder som regel meget få bibliografiske oplysninger, sjældent mere end: *titel*, *udgiver* + evt. *startår*. Opslag på personer gives efter '*Periodicareglerne*', dvs. kun når personen er "uløseligt forbundet" med den dynamiske publikation - og aldrig i felt 100!

Den primære kilde til oplysninger: Titelskærbilledet (dvs. startside)

Fremtrædende plads: 'formelle afsnit' adskilt fra selve indholdet, fx en kolofon eller et kolofonlignende afsnit

Til beskrivelsen anvendes reglernes 2. del, Kapitel 9 + de relevante kapitler for en given publikation.

Specielle netpublikationsfelter og -koder

Felt 008 - Generelle søgekoder

Kode for **bibliografisk kategori**

008 00 *t m
(hjemmesider kodes med m - i mangel af bedre)

Kode for **udgivelsesstatus**

008 00 *u o
(hjemmesider kodes med o = uafsluttet værk)

Kode for **netpublikationers tilgængelighed**

008 00 *n a
(ubegrænset adgang)

008 00 *n b
(begrænset adgang)

008 00 *n c
(ingen adgang)

Felt 009 – Materialebetegnelse - ”Bøger” + hjemmesider

009 00 *a a *g xe
(tekst i onlineform)

Felt 021 - ISBN

Et ISBN tilhørende en evt. trykt version kan sættes i *x

Felt 260 - Publicering

Delfelt *a anvendes *ikke*.

Felt 300 - Fysisk beskrivelse

Sidetal anføre normalt *ikke*, men det kan angives at materialet er illustreret.

Felt 512 – Note til beskrivelsen

DBC anbefaler 2 standard 512-noter for dynamiske netpublikationer:

512 00 *0 pro *a Registreret dd.mm.åååå
512 00 *a Ajourføres

Felt 856 - Elektronisk lokalisering

*z Note til brugerne		
*u URI (Uniform Ressource Identifier), fx en URL		
*y Tekst til link		

Som regel kun ét felt 856 i hver post. *Ellers*: Ét felt 856 for hver URI.

*u og *y kan også anvendes i notefelterne 512 og 526 (samt 523)

Standardindhold for delfelt *z er *Adgangsmåde: Internet*.

I delfelt *u sættes dokumentets *præcise adresse*.

–OBS! Pas på ved hjemmesider med rammer/frames!

Delfelt *y anvendes f.eks. når filformatet er et andet end html.

856 00 *z Adgangsmåde: Internet *u [https://www.eva.dk/sites/eva/files/2021-06/Gymnasiale uddannelser og karakterer på første år af de videregående uddannelser_delrapport 2.pdf](https://www.eva.dk/sites/eva/files/2021-06/Gymnasiale_uddannelser_og_karakterer_paa_foerste_aar_af_de_videregaaende_uddannelser_delrapport_2.pdf) *y PDF-format
(I stedet for URL'en vil teksten PDF-format blive vist som et klikbart link)

Eksempler -Statiske netpublikationer (e-bog)

001 00 *a 39517574
004 00 *r n *a e
008 00 *t m *u f *a 2021 *b dk *d y *l dan *n a *x 04 *w 1 *v 0
009 00 *a a *g xe
021 00 *e 9788799592036
245 00 *a Læreruddannelsen som udviklingslaboratorium for god undervisning og uddannelse *c læringspointer og ny viden
260 00 *b VIA University College *c 2021
652 00 *m 37.17
700 00 *a Lund Nielsen *h Birgitte *6 68657245 *4 edt
900 00 *a Nielsen *h Birgitte Lund
700 00 *a Kvols *h Anja Madsen *6 68595886 *4 edt
900 00 *a Madsen Kvols *h Anja
710 00 *a VIA University College
720 00 *o Inge Lynggård Hansen *4 ill *g 1
856 00 *z Adgangsmåde: Internet *u <https://www.via.dk/-/media/VIA/samarbejde/lulab/dokumenter/lulab-publikation-nr-2.pdf> *y PDF-format

001 00 *a 39472031
004 00 *r n *a e
008 00 *t m *u f *a 2021 *b dk *d x *j f *l dan *n b *w 1 *v 0
009 00 *a a *g xe
021 00 *e 9788711991862
041 00 *a dan *c eng
100 00 *a Steel *h Danielle *4 aut
241 00 *a Beauchamp Hall
245 00 *a Beauchamp Hall
250 00 *a 1. e-bogsudgave *b ÷
260 00 *b Lindhardt og Ringhof *g [sælges på internettet] *c 2021

504 00 *& 1 *a Amerikanske Winona drømte om at gå på universitetet og bo i New York. ...
508 00 *a Tekst på dansk
512 00 *a Downloades i EPUB-format
652 00 *n 83 *z 26
652 00 *o sk
666 00 *0 *s tv-serier
666 00 *0 *s tv-produktion
666 00 *0 *s venskab
666 00 *0 *s parforhold
666 00 *0 *s familien
666 00 *0 *s tilflyttere
666 00 *0 *q USA
666 00 *0 *q England
666 00 *0 *i 2010-2019
666 00 *0 *o romaner
720 00 *o Karen Strandbyg@ard *4 trl

Eksempler - Dynamisk netpublikation

001 00 *a 39276526
004 00 *r n *a e
008 00 *t m *u o *a 2017 *b dk *d y *l dan *n a *x 06 *v 0
009 00 *a a *g xe
245 00 *a Driving USA *c roadtrip og nationalparker i USA
260 00 *b Michael Bo Christensen *c [2017]-
504 00 *& 1 *a Inspirerende og omfattende hjemmeside for USA-rejsende med tips og gode råd om alt fra den praktiske planlægning af turen til konkrete beskrivelser af bilture, byer og nationalparker og andre naturområder i det store land
512 00 *a Ajourføres
512 00 *a Registreret den 10.6.2021
652 00 *m 48.63
666 00 *0 *f nationalparker
666 00 *0 *f naturen
666 00 *0 *f bilture
666 00 *0 *f turforslag
666 00 *0 *f seværdigheder
666 00 *0 *e USA
666 00 *0 *o rejseførere
666 00 *0 *o guides
700 00 *a Christensen *h Michael Bo
856 00 *z Adgangsmåde: Internet *u <https://en.drivingusa.dk/>

Kapitel 9: Sondringsdata

Baggrunden for anvendelsen af særlige sondringsdata er, at der som hovedprincip, ikke må være flere fællesposter med samme primære identifikationsdata (også kaldet minidata), hvis posterne dækker over materialer, hvor det vil have betydning for låneren, hvilket materiale der lånes.

Primære identifikationsdata defineres som:

652 *m eller *o etc:	Opstillingsklassemærke med evt. tilhørende alf. Underdeling
100:	Opstillingselement
245 *a:	Hovedtitel
009 *a, *g:	Generel og specifik materialebetegnelse
245 *y:	Afhængig titel
245 *a, *g i bindposter:	Bindnr. / bindtitel
250 *a, *b:	Udgavebetegnelse, kort udgavebetegnelse

Hvis ovennævnte data er identiske, men der faktisk er en indholdsmæssig forskel på materialerne, bør man inddatere 245*ø.

245 *ø bruges således til sondringselementer, der har udlånmæssig betydning.

Sondringsdata og primære identifikationsdata er ikke defineret i katalogiseringsreglerne men bygger på en lang tradition i folkebibliotekerne og har bl.a. vist sig praktisk ved udskrift af etiketter, overblik ved fremvisning af poster i korte formater mv.

Som sondringselement vælges den væsentligste brugsmæssige forskel i forhold til andre udgaver.

100 00 *a Andersen *h H. C. *c f. 1805 *4 aut
245 00 *a Kejserens nye klæder *c et eventyr *ø III. Monika Laimgruber
700 00 *a Laimgruber *h Monika *4 art

100 00 *a Ibsen *h Henrik *4 aut
245 00 *a Gengangere *ø Dansk lærerforeningen
700 00 *a Haugan *h Jørgen *4 dkbea
710 00 *a Dansk lærerforeningen *4 com

100 00 *a Gregor *h Manfred *4 aut
245 00 *a Die Brücke *ø Ved Gert Engel
700 00 *a Engel *h Gert *4 com

245 00 *a Litteraturudvalg *ø 6-binds-udgave
300 00 *a 6 bind

245 00 *a Rosenborg *ø Tysk udgave
508 00 *a Tysk udgave

Såfremt de primære identifikationsdata er ens og det for låneren er ligegyldigt, hvilket materiale der lånes, kan man enten udlade yderligere minidata eller tilføje en forkortelse i 250 *b, der angiver forskellen på de to udgivelser.

Normalt bruges i positivt fald forlag eller serie (evt. forkortet).

245 00 *a Folkeskolens regnskabsføring
250 00 *a 6. udgave *b 6. udgave, Forum
260 00 *a Kbh. *b Forum *c 1982

(Også kommet i 6. udgave på andet forlag)

(Poster, der indgår i Dansk bogfortegnelse, vil normalt ikke være forsynet med et felt 250, delfelt b efter de samme retningslinjer som ovenfor beskrevet, men det kan være praktisk på udenlandske klassikerudgivelser, der er kommet i mange udgaver.)

Om brugen af 250 *b som kort udgavebetegnelse se felt 250